

בבית משפט השלום בתל אביב-יפו

ת.א. 39897-03-17

ישראל זיו, ת.ז. 054905377

באמצעות עו"ד משה כאהן ו/או אחי ממושרד משה כאהן –
עורכי דין ושותי מרח' ויצמן 2, תל אביב 6423902, טל': 03-
6914775, פקסי: 03-6914706

התובע

-- נגד --

דוד יהושע שין, ת.ז. 302324777

באמצעות עו"ד שלומי זכריה ו/או מיכל זיו, שניהם ממושרד
שלומי זכריה – משרד עריכת דין, מרח' דוד חכמי 12, תל
אביב-יפו, 6777812, טל': 03.527527.3 פקסי: 03.527527.4

הנתבע

כתב הגנה

בהתאם להחלטת כבי הרשמת הבכירה תן מאירוביץ' מיום 27.4.2017, וכן לאור חג השבועות אשר חל ביום 30.5.2017, אשר בו היה אמור להיות מוגש כתב ההגנה, מתכבד הנתבע, אשר יהיה מיוצג על ידי עו"ד הנקובים לעיל, להגיש את כתב ההגנה מטעמו.

כל עובדה או טענה הנטענת ומועלית בכתב התביעה מוכחשת לחלוטין, אלא אם הדבר מאושר במפורש במסגרת כתב הגנה זה. הכחשה זו חלה על כל מסמך, סכום, הפניה או כל טענה שבמשפט או בעובדה אשר הועלתה על ידי התובע בכתב התביעה.

העובדות והטענות המופיעות בכתב הגנה זה, נטענות באופן מצטבר, משלים או חלופי לטענות ועובדות הנכללות בו, למעט עובדות הנטענות למיטב ידיעתו של הנתבע, הכל בהתאם להקשר ולנסיבות הדברים, אלא אם נאמר אחרת על ידי התובע. מכל מקום, אין בהעלאת טענה משפטית או אזכורה של עובדה במסגרת כתב ההגנה המוגש על ידי הנתבע כדי להעביר נטל הוכחה מן התובע בכל נושא ועניין.

"בית משפט זה מביע עמדתו כי ראוי לתביעה כגון דא שלא היתה מוגשת מלכתחילה, וראוי, כהנחיה נורמטיבית לענין, כי בתי המשפט יתנו דעתם לנושא ההוצאות בתביעות כגון דא."¹

1. לפנינו תביעת השתקה מובהקת, שתכליתה אחת: להלך אימים על הנתבע - עיתונאי, פובליציסט, קולנוען ופעיל חברתי - על מנת שימנע מהשמעת דברי ביקורת על התובע, בשל מעשיו, מזימותיו והתבטאויותיו של זה, כפי שנחשפו לאחרונה.
2. עצם הגשתה של תביעה בגין מאמר דעה המביע ביקורת על התנהלות התובע, ועל חשיפת מאמר זה ברשתות החברתיות, נועד להמשיך במגמה עקבית של התובע נגד עיתונאים ותקשורת חופשית: להלך אימים על מי שפועל בזירה הציבורית ועוסק בעניינים שהתובע טומן ידיו בהם, ולהרתיע כל עמדה ביקורתית ביחס אליו.

¹ מתוך פסק דינו של בית המשפט העליון בע"א 2266/14 ילין ואח' נגד אם תרצו - ציונות או לחדול (ע"ד) (פורסם בנבו; 15.7.2015) (להלן: "פרשת אם תרצו"). הדגשה במקור.

3. התביעה עצמה – כוללת התייחסות למאמר דעה (!) ושיתופו של מאמר זה ברשתות חברתיות כגון טוויטר – ועוד בסכום מופרך כנגד פרסום אחד ויחיד בפועל – נטולת כל אחיזה בדין או בשכל הישר, מהווים פגיעה חמורה בחופש הביטוי, בדגש על חופש הביטוי החברתי-פוליטי ועל חופש הביטוי העיתונאי. המדובר בזכויות חוקתיות, ומטרת התובע באמצעות תביעה זו היא למעשה ניסיון להרתיע את התובע ואחרים לקחת חלק בשיח הציבורי, בנושאים ציבוריים מובהקים בהם מעורב התובע אשר היו (ועודם) במוקד התעניינות ציבורית. התובע בחר להסתיר רכיבים אלה מכתב התביעה שהוגש מטעמו.
4. לא בכדי נמנע התובע מהבאת הרקע לפרסומים המובאים בכתב התביעה: כפי שנחשף בחודשים האחרונים, עמד התובע מאחורי מיזם שערוייתי אשר ביקש להסיר את הקלון הציבורי הבינלאומי אשר הוטל על נשיא מדינת דרום סודאן, סלבה קייר. כחלק מאותו מיזם, ביקש התובע, אשר הינו בעל אינטרסים כלכליים מובהקים מול ממשלת דרום סודאן, לבחון דברים כיצד ייחפז מקורבו זה, לדמות פחות שנויה במחלוקת במערכת הפוליטית, הציבורית, המשפטית והכלכלית הבינלאומית.
5. לשיטתו של התובע, כפי שנפרט מיד, הדרך לכך הייתה ארגון נסיעה של נשיא דרום סודאן – מדינה אשר מתנהלים בה רציחות סיטוניות של מתנגדי ממשל, ואונס מסיבי נערות ונשים על ידי חיילים וגורמי ביטחון הנאמנים לשלטון כפרס או מחווה אחרת הינה תופעה שגורה ונפוצה – יחד עם אחת מאותן קרבנות אונס, לצורך יצירת מצג שווא בפני העצרת הכללית של ארגון האומות המאוחדות.
6. בקצירת האומר יאמר, כי התובע הוביל וקידם את המיזם המתואר לעיל, וניסה לרתום גורמים בעלי שם וניסיון בתחום הדיפלומטיה הבינלאומית והתקשורת על מנת להציג את נשיא דרום סודאן, כנופת צופים, ומנהיג לגיטימי לכל דבר ועניין. זאת, תוך שימוש ציני ונלוז בקרבנות של פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות, אשר הפכו לקרבנות בשל מעשים המיוחסים לנשיא דרום סודאן וגורמים הפועלים מטעמו.
7. על התובע נמתחה ביקורת רחבה במספר כלי תקשורת ישראלים, אולם כפי הנראה, עובדת מתיחת הביקורת על ידי הנתבע, אשר עשה כן בשפה האנגלית, הפריעה לתובע עוד יותר – ייתכן והדבר הוביל להרמת גבה מצד חלק מגורמים עמם היה בקשר, ייתכן והדבר הוביל לחשיפות נוספות של מעורבותו הבעייתית ממילא בכל הנושאים האמורים. מכל מקום, דברי הביקורת המבוססים של הנתבע, ככל הנראה היו לצנינים בעיני התובע, אשר אינו חובב עיתונאות ביקורתית ביחס לפועלו במדינות אפריקה השונות.
8. לפיכך, הגיש התובע את תביעתו זו. התביעה, מהווה שימוש ציני, מסוכן ופסול בהליכי בית משפט. הגשת תביעה בסך של 750,000 ₪ בגין הבעת דעה באתר אינטרנט, במסגרת דיון ציבורי ער העוסק בנושאים פוליטיים מובהקים, היא לא פחות מבריונות משפטית. הנתבע יטען, כי המדובר בתביעת 'השתקה', (SLAPP – Strategic Lawsuit against Public Participation), מהסוג המוגש באופן הולך וגובר בעקבות פעילות אזרחית בזירה הציבורית, על פי רוב על ידי גופים חזקים המנצלים את עמדת כוחם ויתרונם הכלכלי, וכל תכליתה או תוצאותה מכוונת להטלת אפקט מצנן על השיח הציבורי.
9. תביעה זו היא תביעת השתקה 'קלאסית', כאשר על תביעות מסוג זה העיר בית המשפט העליון לא מכבר כי יש לגדוע את תקופת חייהן עוד בתחילתן, תוך חיוב מגישהן בהוצאות (במסגרת פרשת **אם תרצו** שהובאו בפתח הדברים).
10. התביעה נעדרת עילה, או שזו קלושה ומפוקפקת לכל היותר. די בסכום התביעה המופרך כדי לקבוע שמדובר בשימוש לרעה בהליך משפטי. גדיעת המשך ניהול תביעה זו מתחייב בראש ובראשונה מכוח האינטרס הציבורי הראשון במעלה להבטיח, כי יחידים בחברה יוכלו להשתתף בשיח ושיח הציבורי והדמוקרטי ללא מורא, ומבלי שירחף מעל ראשם איום בתביעות מיליונים חסרות שחר, אך שההתגוננות

מפניהן גובות מחיר כלכלי ומשאבי זמן ונפש.

11. בענייננו הדברים מובהקים: . התביעה הוגשה בגין הבעת דעה פוליטית, בעניין שהוא פרשני, סובייקטיבי הנוגע לתפיסות הנתבע את התובע ואת פועלו ויוזמותיו הנפסדות לשיטתו, וזאת על סמך ממצאים, פרוטוקולים, תמלילים ועדויות שפורסמו בכלי תקשורת מרכזיים, אשר תכנם לא הוכחש על ידי התובע, חרף מספר הזדמנויות שנקרו בדרכו.

12. על כן, לשיטת הנתבע, על בית המשפט לקבוע, כבר בשלב מקדמי, כי אין מקום לנהל את התביעה, בשל היותה טורדנית וקנטרנית, וזאת על פי הסמכויות המסורות לו בהתאם לתקנות 100(1) ו-2100(2) המקנות לבית המשפט שיקול דעת רחב בנושא, וזאת בייחוד לאור פסיקת בית המשפט העליון בנושא. זאת, מעבר לכך כי גם לגופם של דברים יש לדחות את התביעה, על כל סעיפיה, רכיביה וסעדיה.

13. בסופו של יום, גם לאחר קריאה שתי וערב של כתב התביעה המנופת, תביעה זו, ראוי היה לה אלמלא הייתה מוגשת; ואילו משהוגשה, אין מנוס מדחייתה על הסף ולגופה, תוך חיוב התובע בהוצאות ניכרות.

I – הצגת הצדדים

א. התובע:

14. התובע, ישראל זיו, הוא הבעלים של חברת גלובל CST, המספקת שירותי ייעוץ ביטחוני לממשלות ולארגונים בינלאומיים כגון דרום-אמריקה, מזרח-אירופה ואפריקה. חברת גלובל CST מתמחה בפרויקטים ביטחוניים בקנה מידה נרחב, עוסקת בפתרון משברים ביטחוניים ומסייעת על פי פרסומי שונים להילחם בארגוני פשע גדולים או מתנדי משטר ושלטון. השירותים שמספקת החברה כוללים, בין השאר, הקמת כוחות צבאיים ויחידות אכיפת חוק, ניהול משברים ואימון צבאות וכוחות מיוחדים ולפחות בעבר גם מכירת נשק ואמצעי לחימה שונים.

15. שמו של התובע והחברה שבבעלותו נקשרו בעבר בשורה של פרסומים, בלתי מחמיאים בעליל.

15.1 כך למשל, פורסם בעבר הלא-רחוק כי התובע היה מעורב בעסקאות שונות במדינת גינאה, לרבות הקמת "משמר מיוחד" עבור שליטה הרודני של המדינה (וזאת חרף סנקציות בינלאומיות חריפות שהיו נגד המדינה ומשטרה הרודני). על פי הדיווחים השונים, התובע והחברה שבבעלותו חתמו על ביצוע עסקאות לייעוץ בטחוני ואספקת נשק בשווי של עשרות מיליוני דולרים, וזאת מבלי שקיבלו היתרים הנדרשים לכך מהרשויות הישראליות המוסמכות להתיר סחר בנשק על מאפייניו השונים. בשל כך, נקנסו התובע והחברה שבבעלותו בסכום משמעותי על ידי משרד הביטחון, ואף נאסר עליו לפעול במתווה האמור במדינות מסוימות באפריקה.

15.2 כך למשל, פורסם כי פעילותו של התובע והחברה שבבעלותו במדינות אמריקה הלטינית, בדגש על קולומביה, פרו ופנמה, הובילה למשברים בינלאומיים משמעותיים, במסגרתם הופעל לחץ כבד מצד הממשלה האמריקנית למדינות שונות לנתק את קשריהן העסקיים עם התובע, בשל ההשלכות המזיקות של פועלו.

15.3 כך למשל, כפי שיתואר להלן, נחשף כי התובע היה מעורב בניסיון חובק עולם להלבין את דמותו של נשיא דרום סודאן סלבה קייר, להמעיט בחשיבות הפשעים האיומים אשר נעשים בדרום

סודאן תחת משטרו של קייר, ולנסות למנף עצמו מבחינה מקצועית וכלכלית. זאת בו-בזמן שמדינת ישראל עצמה מתמודדת עם גלי פליטים המגיעים מדרום סודאן, בשל אותם פשעים איומים שהתובע ביקש להציג בצורה צינית ונעדרת כל סממן ראשוני של מוסר אנושי.

16. משכך, ראוי לציין כי ספק אם התובע אכן רכש לעצמו, בשנים מאז השתחרר מצה"ל, שם טוב, לאור פועלו הבעייתי ותחומי פועלו המצויים תחת ביקורת רחבה, פנים-ישראלית ובינלאומית גם יחד. העובדה כי התובע בוחר דרך קבע להתרועע עם רודנים שפלים, העוסקים בהפרת זכויות אדם שיטתית ועקבית של תושבי מדינותיהן, וקשריו העסקיים הענפים של התובע עם אותם רודנים ומשטרים אפלים, שומטים את האפשרות לקיומו של שם טוב במסגרת אלה העוסקים בתחום בעייתי זה.

17. הנושאים הציבוריים של העיסוק בסחר נשק או "ייעוץ בטחוני", שותפות הגורל עם משטרים דיקטטוריים נתעבים והעיסוק הציבורי בתחום כפי שפורט לעיל באופן כללי וכפי שיפורט להלן בפרוטרוט, מחייב לראות בתובע כאיש העוסק בעניינים ציבוריים ראשונים במעלה.

18. התובע הוא איש רב-השפעה, הן ברמה המקומית והן ברמה העולמית והבינלאומית, בעל קשרים עם בכירי המערכות השלטוניות בישראל ובעולם, מנהל קשרים עם ממשלות ועם ראשי השלטון במדינות רבות. ברמה המקומית התובע משתף פעולה עם פוליטיקאים בכירים לשעבר, ואף גייס לחברתו בכירים לשעבר במערכת הביטחון.

הנתבע:

19. הנתבע הינו אזרח ישראל, עולה מקנדה, תושב דימונה, עיתונאי עצמאי ויוצר סרטים אשר עוסק בעיקר בנושאים של גזענות בחברה הישראלית. הנתבע הינו פרילאנס המפרסם את כתביו באמצעי תקשורת אלטרנטיביים המצויים בדרך כלל מחוץ למיינסטרים התקשורתי. כדי להתפרנס ממשלח ידו הוא פונה לקהל הקוראים שלו באתר האינטרנט שהקים בבקשות לתמיכה כספית.

20. בנוסף לעיסוקו כעיתונאי, פובליציסט וקולנוען, הנתבע הינו גם פעיל חברתי, אשר מבקש למחות נגד עוולות חברתיות אליהן הוא נחשף, כאזרח וכעיתונאי. חלק ניכר מפעילותו החברתית ותודעתו הפוליטית התגבש לאור עיסוקו מול עוולות יום-יומיות שפליטים ומבקשי מקלט ממדינות אפריקה השונות (לרבות ממדינות סודאן ודרום סודאן) התמודדו עמן מול החברה הישראלית והרשויות הישראליות בשנים האחרונות.

21. החל משנת 2012 עורך הנתבע אחת לשנה רשימה שנתית שבה הוא מדרג את הישראלים **שלדעתו** תרמו הכי הרבה במהלך אותה שנה לעליית הגזענות כלפי אפריקאים. לשיטת הנתבע, הכוונה לערוך רשימה שנתית של גדולי המעוולים, כפי שהוא רואה זאת, כלפי אפריקאים בישראל נולדה מתוך הצורך והנחיצות לתעד את העוול.

22. רשימתו האחרונה המדרגת את ראשי המעוולים לשנת 2016 כללה אנשים מספירות ציבוריות שונות ובהן רב, חבר כנסת, שר ואפילו ראש הממשלה. בין אלה כלל הנתבע גם את התובע.

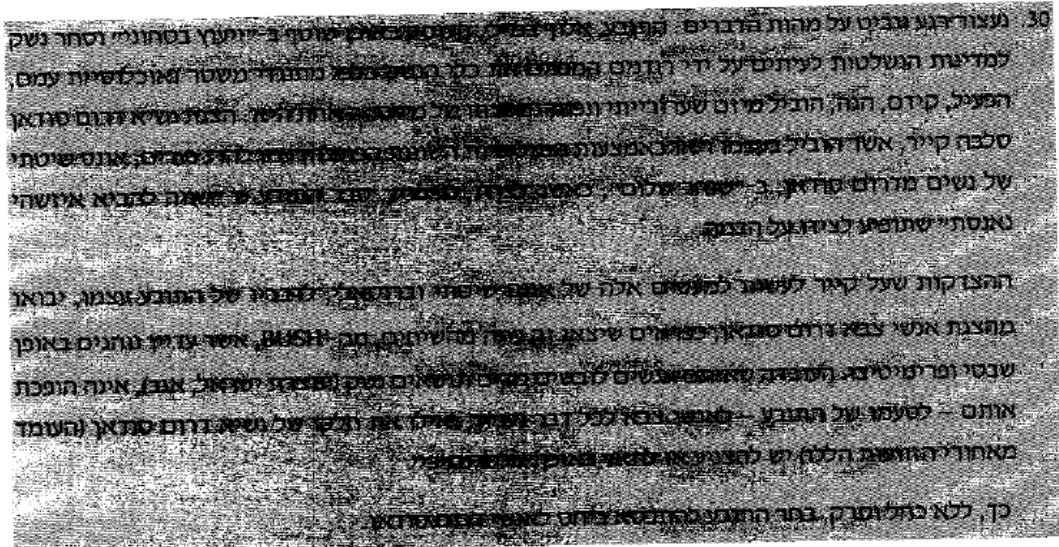
23. ביקורתו על התובע נולדה בעקבות תחקיר עיתונאי ששודר בטלוויזיה וחשף התנהגות מפוקפקת מצד התובע שהצדיקה לדעת הנתבע את הכללת התובע ברשימתו.

II – הרקע העובדתי למאמרו של הנתבע - הכתבות והתחקירים אודות התובע ופעילות השנייה

במחלוקת

24. בחודש אוקטובר 2016, דווח לראשונה, באתר האינטרנט "שיחה מקומית" על הקשרים הלטיים בערפל המתקיימים בין התובע, החברה שבעלותו GLOBAL, העיתונאי עמנואל רוזן, וגורמים ממשלתיים בדרום סודאן. אופי הפעילות לא הובהר בכתבה, אם כי הובלע בה שבחודשים האחרונים התקיימו ראיונות עבודה לגורמים שונים על ידי התובע ושותפיו בבירת דרום סודאן, גיובה, לצרכים בטחוניים או דומים.
25. התובע, במסגרת תגובה שמסר לכתבה, מסר כי פעילותו בדרום סודאן מסתכמת ב-"פעילות חקלאית בלבד". עם זאת, כפי שהובהר בכתבה, לא אחת גורמים אשר עיקר עיסוקם הוא סחר בנשק, ו-"ייעוץ בטחוני", עוסקים גם בפעילות "אזרחית" באותם מקומות, על מנת להשיג "דריסת רגל" במסדרונות הממשל או כשימוש בפעילות האזרחית כמסווה לפעילות עסקית אחרת, אשר הינה בעלת אופי שאינו אזרחי באופיו ומהותו.
26. כך או כך, התובע, אשר אינו מחבב ידיעות עיתונאיות ביחס אליו, שידר מכתב בו מסר כי "העובדות בכתבה בלתי נכונות בעליל", וכי הכתבה מהווה פגיעה בשמו הטוב ועבירה על חוק איסור לשון הרע. העתק מהכתבה, הנושאת את הכותרת "ימה הקשר בין עמנואל רוזן, האלוף במילי ישראל זיו והמשטר בדרום סודאן?" מצ"ב ומסומן כנספח 1.
27. אולם כתבה זו הייתה רק תקדים, פרומו, לכתבת התחקיר המקיפה ביותר ששודרה בתחילת חודש דצמבר 2016, במסגרת תכנית "אולפן שישי" בערוץ 2 (להלן: "כתבת התחקיר" או "כתבת הערוץ השישי").
28. ביום 2.12.2016 שודרה הכתבה המקיפה, בה נחשף כי התובע יחד עם קבוצה של ישראלים נוספים, העניק ייעוץ לנשיא דרום סודאן סלבה קייר, בנוגע למיזם שמטרתו אחת היא: שיפור תדמיתו הבינלאומית לאחר שפורסם באמצעי מדיה שונים ברחבי העולם כי חייליו של הנשיא נשלחים על-ידו לאנוס נשים וילדות ולשרוף ולסרס נערים. כפי שהכתבה מציינת במפורש, "הקמפיין פעל להלבין את שמו של הנשיא האכזרי [קייר] ולבצר את שלטונו".
29. בכתבת התחקיר הובאו תמלילי שיחות שקיים התובע עם חברים אחרים באותה קבוצה ובהם מתוארים רעיונות שונים להשלמת המיזם והוצאתו לפועל. אחד הרעיונות שהועלה, שהיווה את מרכז התחקיר בשל אופיו הבלתי נתפס ומעורר הקבס, היה רעיון לשלוח את נשיא דרום סודאן קייר לנאום בפני עצרת האו"ם כאשר לצידו אחת הנשים שנאנסו על-ידי חייליו. בין השאר הובא תמליל דבריו של התובע בו הוא אומר (הדגשות הוספו):
- "אני מכיר את נשיא דרום-סודן, יש לי עליו לא מעט שעות. במילה אחת הוא פחדן. בשתי מילים הוא פחדן ענק. צריך לנעול אותו, לקשור לו את הביצה למוח ולשלוח אותו לאו"ם. לחייב אותו. ובהחלט שווה להביא איזשהי נאנסת ושהוא יופיע איתה על הבמה".*
- לאחר מכן, על-פי התמלילים המובאים בכתבת התחקיר מתואר התובע אומר (הדגשות הוספו):
- "אם הנשיא ייפגש עם ההיא שנאנסה או לא יודע מה, "ווסאבר", נביא אותה לאו"ם והנשיא יגיד שהוא הקורבן ואני, הנשיא, מגיע גם מהצד הזה ויש לנו מטרה משותפת, או יהיה אפשר לעשות שם כמה ג'מיקים".*
- ובהמשך מתואר התובע מתבטא בדברים הבאים, אשר אינם משתמעים לשתי פנים (הדגשות הוספו):

יאוקיי. אז הנשיא צריך לבוא לאו"ם, צריך להכין לו את ה- State of mind. הוא לא צריך לבוא ולהגיד האונסים זה לא קרה וזה. הוא חייב להגיד רבותי זה הצבא שיצא אתמול מה"בוש" זה מה שהיו עושים בין השבטים. זה ששמו מדים וכן הלאה זה לא אומר שהם נהיו צבא. זה מה שצריך לעשות."

31. תגובתו של התובע לדברים שנחשפו בכתבה הובאו בסופה בהרחבה. לדבריו, חברת Global C.S.T נרתמה לייעץ לממשלת דרום סודאן במגעייה עם מוסדות האו"ם והייעוץ שניתן היה נקודתי. נטען כי הדברים המתומללים, משקפים הגיגים שנורקו לחלל האוויר, בשיחה לא פורמלית בבית קפה בבחינת דיבורים בעלמא, ושהם מעולם לא הובאו לידיעת שום גורם במדינה.

32. התובע לא הכחיש את הדברים שנאמרו על ידו ותמליליהן פורסמו בכתבה, חרף ההזדמנות שניתנה לו. התובע מסר כי המדובר, לכל היותר ב-"בהגיגים" שנאמרו בשיחות "בית קפה", אולם הוא לא חזר בו מההתבטאויות המיוחסות לו, לא הכחיש אותן, ולא איים כי המדובר בהוצאת דיבה. התובע ידע היטב כי הדברים המתוארים בכתבה, המתארים מיזם להלבין פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות של מקורבו של התובע קייר, על ידי שימוש ציני בקרבן אונס שנאנסה על ידי הצבא של קייר, עלו גם עלו, כחלק מרעיון עיווועים מחריד שהתובע ביקש לבחון דרכים לקדמו.

העתק מהכתבה כפי שפורסמה בערוץ השני מצ"ב כטקסט (כפי שהדבר מופיע באתר ערוץ 2) ועל גבי תקליטור, כנספחים 2, 2א בהתאמה.

33. ימים ספורים לאחר מכן, כחלק מניסיון "בקרת נזקים" לכתבת הערוץ השני, ביום 8.12.2016, התראיין התובע לתוכנית "דקל-סגל", תוכנית בגלי צה"ל שאחד ממנחיה הוא מפקד התחנה, שעסקה בתוכן כתבת התחקיר המדוברת. בתכנית רדיו זו הציגו מנחי התכנית את כתבת ערוץ 2 ככזו המציגה פרוטוקולים ו-"ציטוטים מדויקים" של הנאמר על ידי המשתתפים, וזאת "במטרה להלבין את נשיא דרום סודאן". המראיינים אף כינו את המיזם שהגה התובע "גרסא פארודית של הפרוטוקולים של זקני ציון".

34. בתוכנית זו הוקדשו לראיון עמו לא פחות מ-15 דקות שבהן נתנו לו לדבר באופן חופשי יחסית וכמעט ללא הפרעות. בראיון זה שב והודה התובע באופן מפורש כי הוא אכן נתן ייעוץ לנשיא דרום סודאן ואף הגדיל ואמר כי עשה זאת כ-"מחווה אישית שלו לנשיא".

35. התובע לא הכחיש גם בראיון זה את הדברים שהובאו בשמו בתמליל הכתבה בערוץ 2, אלא רק ניסה למזער את משמעותם וטען כי אין להעניק לשיחה זו חשיבות, שכן לדבריו "הדברים לא נאמרו ברצינות". בנוסף

התובע אף אישר בראיון בגלי צה"ל כי נסע לדרום סודאן עם אחד משותפיו של הפרויקט ו-"שם אכן ייעצנו לו את העצה הזאת". לדבריו של התובע, הדברים נעשו "מתוך מחווה אישית שלו" כלפי נשיא דרום סודאן. נשיא דרום סודאן, נזכיר, עומד מאחורי שורה של מעשים איומים, העולים לכאורה כדי פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות.

36. הריאיון בתחנת גלי צה"ל לווה בלגלוגים סמויים וגלויים מצד המראיינים כלפי התובע, אשר ניסה להציג עצמו כ-"חסידי אומות העולם", אשר זכאי לקבל "פרס נובל לשלום" בגין פועלו בדרום סודאן. ספק אם התובע שכנע מישהו באמיתות דבריו כפי שהובאו בראיון, אולם לענייננו, זה העיקר, התובע לא הכחיש את הדברים האמורים או המיוחסים לו בכתבה, ואף ניסה להצדיק אותם. הקלטת ראיון של התובע בתכנית בגלי צה"ל מיום 8.12.2016 מצ"ב על גבי תקליטור כנספח 3.

III – מאמר הדעה פרי עטו של התובע

37. כאמור, הפרשה בה ניסה התובע למחוק את פשעיו המזוויעים של נשיא דרום סודאן סלבה קייר (בין אם מטעמים של מחווה אישית כלפי דיקטטור, ובין אם מטעמים של רווח כלכלי זה או אחר כפי שהדבר הובלע בראיון בגלי צה"ל הנזכר לעיל), נחשפה במהלך חודש דצמבר 2016.

38. עם סיום שנת 2016, השלים התובע את ה-"סיכום השנתי" מבחינת מאמר הדעה הקבוע שלו, העוסק בגורמים הישראליים אשר במהלך שנת 2016 פעלו נגד האוכלוסייה האפריקאית. מאמר זה "דירג", באופן סובייקטיבי על פי דעתו ושיקולו של התובע (ולא באופן אמפירי-מדעי), את ה-"נבחרים" העומדים מאחורי המעורבות הישראלית השלילית באפריקה, בשלל האופנים הקיימים.

39. חלק ממאמרו של התובע הוקדש, לאור החשיפות האמורות, לפעילות של התובע. בין היתר, ציין המאמר את הדברים הבאים:

(א) כי התובע שימש כאיש צבא ולאחר מכן, בסמיכות זמנים להגעת גלי הפליטים לישראל, הקים את חברת GLOBAL, אשר עוסקת ביעוץ בטחוני;

(ב) כי במסגרת עבודתו של התובע בחברת GLOBAL, סיפק שירותים שונים לנשיא דרום סודאן, סלבה קייר. עוד נטען במאמר כי קייר אחראי לפשעים מחרדים אשר בוצעו כנגד בני עמו, (מקצתם תוארו לעיל);

(ג) כי במהלך תחקיר חדשות 2, נחשף כי זיו ייעץ לנשיא דרום סודאן קייר, בניסיון לטהר את המוניטין הבינלאומי שלו, וזאת בשל ההרשאה של קייר לחייליו לבצע מעשי אונס בנשים ונערות צעירות, כתחליף לשכר חיילים בצבא, וכן לפגוע ולהרוג נערים צעירים בדרום סודאן;

(ד) כי על פי התחקיר בחדשות 2, התובע שכר את שירותיו של רון פרושאור, השגריר הישראלי לשעבר לאו"ם, כחלק מעבודתו. אחד הרעיונות שהועלו היה שקייר יישא נאום בפני מוסדות האו"ם, מלווה בקרבן אונס אשר נאנסה על ידי חיילי דרום סודאן;

(ה) לבסוף, הביע התובע ביקורת על מעורבותו זו של התובע ברעיון העיוועים האמור, והעלה את השאלה הפתוחה האם זהו גזעני באופן מובנה מצידו של התובע להשיג רווחים מהלבנת פשעיו של קייר או שמא הוא רק מנצל את היתרון המובנה במערכת העולמית של עליונות הגזע הלבן ביחס לחייהם של שחורים, אשר שווים כה מעט, באופן שמעשי אונס המוניים ושאר פשעים יכולים להיות מכוסים, ללא שמץ של אשם? כך או כך, פעולתו של התובע – כך לשיטתו של התובע ולדעתו – הינה נתעבת.

40. המדובר במאמר דעה מובהק, אשר נשען על מספר ממצאים בכתבות באמצעי תקשורת מובילים בישראל, אשר ניתנה לתובע זכות תגובה ביחס אליהם. התובע לא הכחיש את המיוחס לו, לא במסגרת

- תחקיר ערוץ 2, ולא במסגרת הריאיון בגלי צה"ל. יצוין, כי האמירות והמעשים המיוחסים לתובע, גובו על ידי אמירותיהם של שאר המרואיינים בתחקיר ערוץ 2 (דוגמת הדיפלומט לשעבר, אלון פנקס).
41. העובדות המופיעות במאמר, למעשה, אינן במחלוקת, או לכל הפחות עומדת לנתבע חזקת תום הלב ביחס לפרסומים הקודמים וזכות התגובה שעמדה לתובע ביחס אליהם. הנתבע לא הציג במאמרו, ביחס לתובע, עובדות חדשות שלא הופיעו קודם במקומות אחרים, לרבות פרסומים שהתובע עמד מאחוריהם. בחלק מרכזי במאמר, הנתבע נצמד באופן עקבי ומוקפד לדברים שפורסמו באותו תחקיר ומתאר את התנהגותו של התובע מפי אותו תחקיר טלוויזיוני ולא כדיווח עצמאי שלו. במילים אחרות, הנתבע מקפיד ליחס את כל הנתונים העובדתיים ביחס לתובע המופיעים בכתבתו לאותו תחקיר ששודר בערוץ 2, לא מפרש אותם, לא מוסיף עובדות משלו ולא מציג את העובדות המתוארות כאילו הן חשיפה שלו. מכל האמור, ובכל הקשור לנתונים העובדתיים המצוינים בכתבה, הנתבע נשען באופן מפורש, גלוי ועקבי על מה ששודר בתחקיר של ערוץ 2, ולא נידב מידע משל עצמו, אף לא למראית עין. מאחר שמדובר בטור דעה מובהק, מותר לנתבע להתבסס על מקורות מהימנים אחרים במאמר דעה ולהביע דעתו לגביהם, בייחוד לאחר שניתנה לתובע הזדמנות להגיב והוא בחר שלא להכחיש את הדברים ואף להודות בהם.
42. בבחינת למעלה מן הצורך ייאמר, כי בטור דעה (לא כל שכן טור דעה אשר לא מובאות בו עובדות חדשות), אין צורך, מבחינת אתיקה עיתונאית, לפנות ולבקש את תגובת מושא המאמר.
43. החלקים שאינם כוללים עובדות, כוללים את הבעת הדעה האישית של הנתבע ביחס לפועלו, הנתבע לשיטת הנתבע, של התובע. הנתבע סבור כי פועלו זה של התובע, אשר מבקש באופן ציני להציב את נשיא דרום סודאן, האחראי למעשי חייליו, יחד עם קרבן אונס של מעשי חיילים אלה על במה אחת, כחלק מהליך של טיהור שמו, כ-"גימיק" כהגדרת התובע, הינו מעשה נתעב. הנתבע סבור, כי לדעתו, מהלך כזה יכול לקרום אור וגידים בין אם בשל גזענות מובנית של העומד מאחורי פרויקט מרושע מהסוג הנ"ל, ובין אם מתוך ניסיון לרכוב על אדישות כללית של העולם הלבן לגבי המתרחש באפריקה.
44. סיכמו של יום, בכל הנוגע למאמר, המדובר בהבעת דעה מובהקת בעניין ציבורי, על כל המשתמע מכך, ועל כך עוד נרחיב בחלק המשפטי. הבעת דעה, בוודאי באופן בו נעשתה ובנושאים בהם נעשתה, חרף הבוטות שבה, אינה יכולה לגבש עילת תביעה בגין לשון הרע.
45. מאמרו של הנתבע פורסם ביום 3.1.2017, כחודש לאחר פרסום התחקיר בערוץ 2.
46. שאר ה-"פרסומים" המיוחסים לתובע, הינם שיתופים של קישורית (link) למאמר, שבוצעו על גבי הרשת החברתית twitter. המדובר על שיתופים אשר בוצעו בפרק זמן קצר ביותר, (כפי שעולה מה-"פרסומים" המיוחדים לנתבע, "פרסומים" 9-2 בוצעו בפרק זמן של 48 שעות פרסום המאמר, בין תאריכים 3-5/1/2017, ואילו ה-"פרסום" מס' 10, בוצע ביום 13/1/2017, עשרה ימים לאחר מכן). ייאמר כבר כעת, כי לגבי חלק מאותם "פרסומים" אין כל בדל של הבעת דעה אפילו, וחלקם אפילו אינם מקימים יריבות בין התובע והנתבע, כפי שיפורט בהמשך.
47. שיתופים אלה כללו משפט תמציתי המלמד על תוכן מאמר הדעה, לרבות "טיזר" אשר נועד לגרות את הקורא הפוטנציאלי. ברור לקורא הסביר, כי "טיזרים" כוללים הבעת דעה אישית וסובייקטיבית של הנתבע ביחס ל-"עשרת הישראלים מובילים" במאבק נגד האפריקאים.

I – הטיעון המקדמי: המדובר תביעת ההשתקה מסוג SLAPP וסמכות בית המשפט לסלקה על הסף מיוזמתו

(א) תביעות השתקה – המסגרת הנורמטיבית הקיימת והצורך העקרוני להתמודד עמן

48. כטיעון משפטי מקדים, עמדת הנתבע היא כי על בית המשפט לעשות שימוש המסורה לו כדין על פי תקנות סדר הדין, ולהורות על מחיקתה של התביעה על הסף. לצורך בחינת הטענה בדבר ההצדקות למחיקה על הסף, **ולצורך זה בלבד**, חלק טיעון זה יצא מתוך הנחה כי העובדות המתוארות בכתב התביעה נכונות. למען הסר ספק יובהר, כי אין ללמוד מהאמור בבקשה זו על הודאה בטענה כלשהי שבכתב התביעה.

49. תקנות 100 (1) ו-2) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, מורות כדלקמן:

"בית המשפט או הרשם רשאי, בכל עת, לצוות על מחיקת כתב תביעה נגד הנתבעים, כולם או מקצתם, על יסוד אחד הנימוקים האלה:

(1) אין הכתב מראה עילת תביעה;

(2) נראה לבית המשפט או לרשם מתוך הכתב שהתובענה היא טרדנית או קנטרנית;".

50. מטרת ההסדר, לפי פסיקתם העקבית של בתי המשפט, היא **ילאפשר לנתבע לעשות קפדריה, כאשר מפני טענת חוק או אפילו טענה עובדתית קצרה ניתן לסיים את המשפט, בלא אשר ידון בית המשפט בכל השאלות השנויות במחלוקת**" (ע"א 316/56 קרמש נ' דבי פי"ד יא' 1336, 1341; ע"א 7261/97 שרבני ואח' נ' חב' האחים שבירן, פד"י נד (4) 464, 478). **ודוק: גם כאשר נדרש בירור עובדתי קצר, יש לעשותו אם בכך ניתן לסיים את התביעה. ואנו נוסיף: בוודאי כשלאיזון האינטרסים נכנסים היבטים חוקתיים וציבוריים רבי חשיבות.**

51. אין חולק, כי הזרם המרכזי בפסיקה הישראלית רואה בסילוקה על הסף של התביעה סמכות שעל בית המשפט לעשות בה שימוש זהיר וחרוג, בין היתר משום שנתפסת כפוגעת בזכות הגישה לערכאות של התובע (ע"א 35/83 חסין נ' פלדמן, פי"ד לו(4) 721, 724 (1983)). גישה זו מצאה חיזוק ב"מהפכה החוקתית", ובהכרה בזכות הגישה לערכאות כזכות מעין-חוקתית (רע"א 544/89 אודקל תעשיות נ' נילי מפעלי מתכת, פי"ד מד(1) 647).

52. **ואולם, וגם זאת קובע הדין, זכויות התובע, לרבות זכות הגישה שלו לערכאות, אינן חזות הכול, ועל כפות המאזניים מונחים שיקולים נוספים.** בית המשפט העליון קבע זה לא מכבר, כי בבקשה לסילוק תביעה על הסף על בית המשפט לאזן בין אינטרסים מנוגדים -

"לפלט דרכו בין אינטרסים נוגדים - נוגדים לא רק בין בעלי הדין אלא גם מבחינת המדיניות השיפוטית. מחד גיסא, עשיית צדק מחייבת פתיחתם של שערי משפט; מאידך גיסא, **צדק הוא גם מניעתם של הליכי סרק, הטרדת בעלי הדין שכנגד והעמסת יומנו של בית המשפט.** מכאן הזהירות הנדרשת" (ע"א 5634/05 צוקית הכרמל פרוייקטים בע"מ נ' מיכה צח חברה לקבלנות כללית בע"מ, תק-על(2)2007, 2725, 2728 (2007); רע"א 1383/07 חברת שמעון צרפתי בע"מ נ' שתולים מושב עובדים, תקדין-עליון (2010)).

בהזדמנות אחרת, גם היא מהשנים האחרונות, קבע בית המשפט העליון:

"[זכות הגישה לערכאות] אינה זכות כה עילאית עד שתגבר על כל זכות אחרת בכל מקרה, בכל מצב ובכל עת. כנגדה עומדת זכותו של נתבע שלא יוטד לשווא וכי לא תפגענה זכויותיו שלו" (רע"א 740/06 פרח מצפור בע"מ נ' בל"ל בע"מ, תקדין-עליון (2006) בפסקה 3).

53. ובאופן ספציפי לגבי זכות הגישה לערכאות של התובע, העמיד בית המשפט העליון לא רק את זכויותיו של

הנתבע, אלא גם את הציבור :

ייש [בהליכי סרק] משום הכבדה רבה על בתי המשפט. זמן שיפוטי רב מוקצה לטיפול בעשרות ומאות הליכים שאינם מגלים עילה. התוצאה היא כי הטיפול בהליכים של בעלי דין אחרים, שיתכן ויש בהם עילה, מתעכב, זכות הגישה לערכאות של בעלי דין אחרים נמצאת אפוא נפגעת. נגרמות הוצאות כספיות ניכרות וגריעה ממשאבי הציבור כולו (בשג"צ 4748/06 שלמה שקד נ' גבי רות תפוחי, תקדין-עליון (2006), ס' 7 לפסה"ד).

54. לפיכך, יש להיזהר מפני מתן משקל יתר לזכות הגישה לערכאות של התובע במסגרת איזון האינטרסים הכללי. כבר הזהיר אותנו שופט בית המשפט המחוזי בירושלים, כבי' השופט מ' בר-עם במאמרו מפני יישמוש יתר בזכות הגישה [לערכאות], העלול להסיט את נקודת האיזון בין הצדדים, במסגרת הקצאת הסיכונים הדיוניים, מעבר למידה ראויה ולאפשר מכוחם ניהול הליכי סרק, תוך שימוש בהם לרעה, ללא סעד דיוני אפקטיבי" (משה בר-עם "הליכי סרק אזרחיים" עלי משפט ו' (2007) 135).
55. אכן, אל מול זכותו של תובע להביא כל עניין שמוצא לנכון לפתחו של בית המשפט, עומדות הן זכויותיו של הנתבע, והן אינטרסים של הציבור. הנתבע זכאי שלא להיות מוטרד, ושלא להידרש להשקיע משאבי ממון, נפש וזמן בתיק שאין בו ממש. אל מול זכות הגישה לערכאות של התובע יש להציב את זכותו של הנתבע שלא להיתבע כשעל פני הדברים אין הצדקה לדבר. מבחינת הציבור הרחב, הליכים שאין בהם טעם מכבידים על מערכת המשפט, דוחקים ומעכבים את בירורם של תיקים אחרים ופוגעים בזכות הגישה לערכאות של אחרים.
56. לשיטת הנתבע, במסגרת איזון האינטרסים הנדרש לפי תקנה 100, יש לתת את המשקל המתאים למשמעויות של עצם ניהול התביעה על חופש הביטוי של המבקשים, ועל האינטרס הציבורי לעודד השתתפות אזרחית ללא מורא בתהליכים דמוקרטיים.
57. תביעה זו היא דוגמא מובהקת – ולאור נושא התביעה, סכום התביעה המופרך באופן חסר שחר ופערי הכוחות המשמעותיים בין התובע והנתבע, דוגמא קיצונית – לתביעות שעצם מתן האפשרות לנהל אותן פוגע פגיעה קשה בזכות החוקתית לחופש ביטוי ובנכונותו של הציבור הרחב להשתתף בתהליכים דמוקרטיים. בלע"ז נהוג לכנות תביעות כאלה Strategic Lawsuit Against Public - SLAPPs Participation.
58. חופש הביטוי, ובפרט חופש הביטוי הפוליטי, הוכר כזכות חוקתית הראויה להגנה מרבית, וזאת, בין היתר, בהיותו ייסוד מוסד של המשטר הדמוקרטי" (בג"צ 6396/96 זקין נ' ראש עיריית ב"ש, פ"ד נג (3) 289, 303 (1999), אבר מאיבירה החיוניים של הדמוקרטיה, שבאמצעותו ימועצבת התפיסה החברתית והמדינית הקובעת את כיוונה של החברה. " (ע"א 214/89 אבנרי נ' שפירא, פ"ד מג (3) 840, 865 (1989)). "יבלא דמוקרטיה אין חופש ביטוי, ובלי חופש ביטוי אין דמוקרטיה" (בג"ץ 14/86 לאור נ' המועצה לביקורת סרטים, פד"י מא (1), 421). ובפרשה אחרת קבעה נשיאת בית המשפט העליון ד' בייניש "יבלא חופש הביטוי, הדמוקרטיה מאבדת את נשמתה. בלא דמוקרטיה, אין חיות לחופש הביטוי" (בג"ץ 10203/03 המפקד הלאומי" נ' היועץ המשפטי לממשלה [פורסם באר"ש, 2008]) הדברים מהווים מושכלות יסוד ואין צורך להרחיב.
59. אכן, בלי ישיח ציבורי פתוח ומפרה", קבע בית המשפט העליון, "לא ייכון משטר דמוקרטי של ממש" (ע"א 10281/03 קורן נ' ארגוב (2006); בג"ץ 6218/93 עו"ד ד"ר כהן נ' לשכת עו"ד, פ"ד מט(2) 529, 549 (1995)). היוכח הציבורי (public debate) הוא לב לבה של חברה דמוקרטית ושל תהליכים דמוקרטיים. הוא מבוסס על השתתפות של יחידים, התארגנויות פורמאליות לצד התארגנויות א-פורמאליות, וארגוני החברה האזרחית, שממלאים היום תפקיד מרכזי בזירה הציבורית.
60. פגיעה בחופש הביטוי, ובפרט הפוליטי, יכולה לבוא בדרכים שונות. תביעה המוגשת בעקבות התבטאות במסגרת ויכוח ציבורי, המעבירה מסר מרתיע ומצנן במעגלים שונים, היא אחת מהן. נהוג לכנות תביעות

השייכות לקטגוריה זו SLAPP: תביעה (או איום בתביעה), שבאה בתגובה להתבטאות או פעילות שנעשתה במסגרת ויכוח ציבורי, ושתוצאתה עלולה להיות הטלת אפקט מצנן על הנתבע ועל אחרים – הרעתם מלהשתתף בוויכוח המסוים, בקונפליקטים אחרים עם התובע או בשיג ושיח ציבורי באופן כללי. מדובר בתביעות המוגשות על-ידי גורמים חזקים (כלכלית, פוליטית או אחרת), נגד אדם פרטי, התארגנות תושבים או ארגון אזרחי, שפועלים נגדם בזירה הציבורית באופן שעלול לפגוע באינטרסים של הראשונים.²

61. המחיר הכלכלי והנפשי הכבד מאד, הכרוך בהתגוננות מפני תביעה אזרחית, הוא היוצר את הפגיעה הקשה של ה-SLAPP בנכונות הציבור ליטול חלק בוויכוח הציבורי: מימון הוצאות ההגנה, הסיכון של חיוב בהוצאות ובפיצויים, חוסר הודאות המלווה את ההליך, משאבי הזמן והנפש הנדרשים לניהול מאבק משפטי, להכנה לדיונים, עוגמת הנפש הכרוכה בחקירות נגדיות, אובדן מוניטין עקב פרסומים על המשפט, הפניית המשאבים האישיים והארגוניים להתמודדות עם התביעה כאשר מדובר בנתבע כזה, ועוד ועוד.

62. מחיר כלכלי ונפשי כבד מאד זה מעביר אפקט מרתיע ומצנן במעגלים שונים: הוא מרתיע את הנתבע, את המשתתפים האחרים בוויכוח המסוים או השוקלים להצטרף אליו, את מי שפועל או שוקל לפעול נגד האינטרסים של התובע בזירות מחלוקת אחרות, ואת הציבור הרחב באופן כללי, שכן המסר אינו עוצר בגבולות הסכסוך המסוים. הציבור הרחב לומד, שההשתתפות בוויכוח ציבורי עלולה לגבות ממנו מחיר כבד. הוא עלול להימנע באופן מוחלט מלהיכנס אל הזירה הציבורית, או להשתתף בוויכוח הציבורי בזירות, בדחילו ורחימו. המשמעות החוקתית של תביעת ה-SLAPP אינה מוגבלת אפוא לנתבע המסוים, אלא פועלת גם על הציבור הרחב.

63. ההכרה באפקט המצנן על הויכוח הציבורי שיש בהגשת תביעות לשון הרע איננה עניין חדש. בתי המשפט כבר הכירו בו בהקשר של כלי התקשורת: "לכלל המשפטי המטיל אחריות על כלי תקשורת עלול להיות אפקט מצנן במובן זה שכלי התקשורת ימנעו מפרסום תגובות ביקורתיות ויסרסו במידה רבה את השיח הציבורי... זהו מחיר חברתי גבוה בשים לב לערך הרב שהחברה מייחסת לחופש הביטוי" (ת"א (שלום ת"א) 51859/06 דיסקין נ' הארץ (ט.פ.) (2008)).

64. האפקט המצנן שנוצר עקב תופעת ה-SLAPP חמור יותר, משום שככלל, האיום בתביעת לשון הרע כלפי אדם מהיישוב חמור יותר מאשר על כלי תקשורת המורגל באלה, שאיום זה מהווה עבורו עוד סיכון שעלול לקחת בחשבון במסגרת פעילותו העסקית, ושנהנה מייעוץ משפטי שוטף.

65. האיום והפגיעה באינטרס הציבורי מתגבשים כבר עם הגשת התביעה, וללא קשר לתוצאת ההליך, וזאת לנוכח הנזקים ועוגמת הנפש שנובעים מעצם ניהול ההגנה וההליך המשפטי בכללותו, על שלל היבטיו. הנתבע והציבור הרחב גם יודעים, כי אפילו אם התביעה תדחה עוד כך וכך שנים, הרי שיבדוך כלל אין בהוצאות המשפט שנפסקות לזכותו כדי לפצותו על הנזק הכספי, לא כל שכן על עוגמת הנפש והטרדה שנגרמה לו עקב כך. " (השופט בר-עם, "הליכי סרק אזרחיים" עלי משפט ו' (2007) 135).

66. מנגנוני האנטי-SLAPP שפותחו על-ידי בתי המשפט בארה"ב (ואומצו לאחר מכן בחקיקה פנימית של

² ניתן היה לכתוב עשרות רבות של עמודים על תופעת ה-SLAPP, מאפייני הקטגוריה והאיום שהיא מציבה על חופש הביטוי. לצורך בקשה זו די בדברים שטאמרו כאן. לעיון נוסף נפנה למחקר המקיף שנעשה בארצות הברית על-ידי Pring & Canan, המהווה את ספר היסוד בנושא: ² George Pring and Penelope Canan, SLAPP - Getting Sued For Speaking Out (Temple U.P., 1996); "ספר זה ניתן לקריאה חופשית באינטרנט, בין היתר ב-Google BOOKS. וכן נפנה למספר חיבורים נוספים: Wells, JA, "Exporting SLAPPs: International Use of the U.S. / SLAPP to Suppress Dissent and Critical Speech" 12 Temp. Int'l & Long Laura, SLAPPING around the first amendment: An Analysis of Oklahoma's Anti-SLAPP; Comp. L.J. 457 (1998) Statute and Its Implications on the Right to Petition, Oklahoma Law Review, Summer 2007; Patterson Caleb, Have I Been SLAPPed? Arkansas's Attempt to Curb Abusive Litigation: The Citizen Participation in Government Act, 60 Ark. L. Rev. 507 (2007).

לסקירת הנושא בספרות העברית, נבקש להפנות למקורות הבאים: שחר טל, אימת הדיבה: מפת התמריצים להגשת תביעות SLAPP בישראל" משפטים מה(2) 2016, בעמ' 515; "משתיק קול: משפטי דיבה כאיום על חופש הביטוי", האגודה לזכויות האזרח, (פברואר 2013), זמין בקישור הבא באינטרנט: <http://www.acri.org.il/he/25633>

המדינות שם) צריכים לשמש מקור השראה לפיתוח כלים מקבילים בדין הישראלי, במסגרת שמאפשר הדין המצוי. תקנות 100 (1) ו-(2) הן אחד הכלים המתאימים שמציע הדין הישראלי להתמודדות עם התופעה.

(ב) התביעה דנן: דוגמא קיצונית לתביעה שיש לסווג כ-SLAPP

67. התביעה נשוא בקשה זו היא דוגמא קיצונית ומובהקת ל-SLAPP, שכן עונה על מאפייניה המובהקים של התופעה:

67.1 התביעה היא בעקבות התבטאות במסגרת ויכוח ציבורי, ועוד בנושא בעל עניין רב לציבור. התביעה הוגשה בעקבות הבעת דעה של הנתבע בשל מיזם שהגה וקידם התובע, אשר ביקש להלבין את נשיא דרום סודאן ופשעיו, וזאת תוך התבטאויות אשר לדעתו של הנתבע אין להם מקום והן מעידות לכל הפחות על גזענות כלפי תושבי דרום סודאן או נסיון להבנות מגזענות כללית ביחס למדינות אפריקה ותושביהן.

67.2 התביעה היא נגד אזרח מהשורה, פרטים אינדיבידואליים (ולא גופים גדולים) שנתפסים על-ידי התובע כ"מובילים" חזית מאבק מסוימת נגדו. תביעות SLAPP רבות מכוונות נגד מי שנתפס על-ידי התובע כמוביל מאבק ציבורי נגדו. ההנחה היא, שפגיעה ב"מנהיג" והרתעתו תפגע במאבק הציבורי כולו. גם בענייננו, התביעה הוגשה נגד עיתונאי אשר במסגרת טור דעה העביר ביקורת על התובע, וזאת בשפה האנגלית.

67.3 התביעה היא תביעת לשון הרע. כמעט כל ה-SLAPPs בישראל המוכרות לנו ושנדונו בבתי המשפט הן תביעות דיבה לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965.

67.4 פער כוחות כלכלי בולט לטובת התובע - מאפיין שכיח של SLAPPs הוא פערי כוחות, בעיקר כלכליים, לטובת התובע. תובע חלש לא יתיש עצמו בתביעה נגד גורם חזק ממנו. תביעה זו היא ביטוי מובהק לפערי כוחות קיצוניים לטובת התובע: אלוף במילי, אשר עומד בראש חברת ענק העוסקת בסחר נשק ו"או-ייעוץ בטחוני", המעורבת בעסקאות בעשרות מיליוני דולרים ברחבי העולם. התובע הוא בעל אמצעים כלכליים של ממש. התביעה הוגשה נגד איש מן היישוב; עיתונאי פרילנס אשר כותב מחוץ לגבולות המיינסטרים התקשורתיים; הנעדר "גב" כלכלי של גוף תקשורת (ולא בכדי התובע לא תבע את הפורום בו פורסם מאמר הדעה של הנתבע, קרי אתר האינטרנט המדובר). העול הכלכלי והמחיר האישי הכרוך בניהול ההליך הוא מבחינתם משמעותי לאין ערוך. קשה לחשוב על דוגמא מובהקת יותר של פערי כוחות.

67.5 סכום תביעה בלתי ריאלי. גם כאן, תביעה זו היא ביטוי מובהק וקיצוני לתביעה. תביעה בגובה של כ-750,00 ₪ בגין מאמר דעה באתר אינטרנט ושיתופיו של מאמר זה ברשת חברתית בפרק זמן של כ-10 ימים, היא חסרת יסוד באופן קיצוני לאור הפסיקה הישראלית (קל וחומר כשמדובר בביטוי פוליטי). 68. למעשה, הפגיעה החוקתית והציבורית שבצעם ניהול תביעת ההשתקה, מהווה שיקול נוסף במסגרת איזון האינטרסים הנדרש לפי תקנה 100 לתקנות סדר הדין האזרחי.

69. הדין הישראלי המצוי אינו חסר אונים בהתמודדות עם תביעות כאלה. הדרך לעשות כן היא על-ידי יישום סמכויות קיימות תוך מתן משקל (גם) למשמעויות החוקתיות והציבוריות של התביעה, שצריכות להיות חלק מאיזון האינטרסים, הנעשה לשם בחינת הפעלתה של ת' 100. במסגרת איזון אינטרסים זה יש לאזן, בין זכות הגישה לערכאות של התובע, לבין זכויות אחרות ואינטרסים אחרים: זכות הציבור הרחב לערכאות, זכותו של הנתבע שלא להיות מוטred, יעילות המערכת, ועוד. במסגרת איזון אינטרסים זה, יש לתת משקל גם לפגיעה בזכויות החוקתיות, ובאינטרס הציבורי הראשון במעלה להבטיח השתתפות ציבורית ללא מורא בשיח ושיח הציבורי כתנאי לקיומה של חברה דמוקרטית.

70. הכנסת שיקולים אלה לאיזון האינטרסים לפי ת' 100 לשם התמודדות עם תופעת ה-SLAPP היא טבעית

- ומתבקשת, ומתיישבת עם פסיקת בית המשפט העליון לגבי הפרשנות הראויה של התקנות, כמו גם עם המעמד החוקתי הראשון במעלה של חופש הביטוי, בוודאי הפוליטי.
71. פסק דין של בית המשפט העליון בפרשת 'אם תרצו' שהובא בפתיח כתב ההגנה, מזקק תפיסת עולם זו, אשר ראוי להחילה בתובענה זו.
72. המהפכה החוקתית מחייבת לפרש את התקנות (כמו כל דין) ברוח חוקי היסוד ועקרונות היסוד של השיטה: 'יחוקי היסוד משפיעים על פרשנות החקיקה, הן זו שקדמה לחוקי היסוד והן זו שבאה אחרי חוקי היסוד'. (רע"א 3899/04 מדינת ישראל נ' שמואל אבן זוהר, תקדין-עליון (2006)) וראו גם דג"פ 2316/95 עימאד גנימאת נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(4) 589.
73. לפיכך, בפרשנותה ויישומה של תקנה 100 יש לאזן בין האינטרסים השונים, תוך מתן משקל, בין היתר, למשמעויות החוקתיות השונות. ביישומה של תקנה 100 יש לקחת בחשבון גם את זכות הגישה לערכאות, אך לא רק. על-פי אותם עקרונות, יש לקחת במסגרת שיקולים אלה גם משמעויות חוקתיות אחרות הקשורות בשאלה האם להפעיל את סמכות הסילוק על הסף או להימנע ממנה, לרבות ובייחוד את המשמעויות הנובעות מהפגיעה בזכות החוקתית לחופש ביטוי שיש בעצם ניהול התביעה.
74. הנתבע יטען, כי לפי המבחנים הרגילים שנקבעו על-ידי הפסיקה להפעלת תקנה 100(1), ותוך מתן המשקל הראוי באיזון האינטרסים למהותה של התביעה כ-SLAPP, דין התביעה סילוק על הסף. די במסגרת הקביעה כי אמירותיו של הנתבע ביחס לתובע הן בגדר הבעת דעה מובהקת בעניין ציבורי, אשר התובע זכאי לחזקת תום הלב בעניינן, כדי להוביל למסקנה זו.
75. מטרת דיני לשון הרע (בוודאי בכל הנוגע להתבטאויות פוליטיות) היא לפצות בגין פרסומים כוזבים הפוגעים בשם הטוב, ולא לעסוק בפרסומים שהם הבעת דעה או ביקורת. "בעוד שעובדה היא תיאור של המציאות האובייקטיבית, הרי שהבעת דעה היא תיאור של עמדה סובייקטיבית באשר למציאות דברים מסוימת" (ע"א 2572/04 (פריג' נ' "כל הזמין", תקדין-עליון (2008)). מכיוון שהדעה היא עניין סובייקטיבי, פעמים רבות כלל לא ניתן לסווג כ"אמת" או "שקר" (אורי שנהר, דיני לשון הרע, בעמ' 309). לפיכך, נקודת המוצא היא שאין דעות יכולות להוות עילה לתביעת לשון הרע, "אפילו יהיו אלה דעות קיצוניות ומכעיסות, ואפילו ינוסחו בלשון צורמת ומקוממת. איש איש ולשונו, איש איש ואופיו, איש איש והרקע התרבותי בו צמח" (ראו בין היתר רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר, 2006, פורסם באר"ש) פסקה 17 לפסק דינו של כב' השופט א' ריבלין; וכן דבריו של הנשיא ברק בפרשה אחרת, (בג"צ 399/85 ח"כ הרב מאיר כהנא נ' הוועד המנהל של רשות השידור, פ"ד מא (3) 255)). על-מנת ליהנות מהגנת הבעת הדעה, קבע בית המשפט בפרשת כהנא לסכם את ההלכה, צריך להיות מובן "שהפרסום הינו דעתו של המפרסם, להבדיל מעובדות המוצגות לכאורה על ידו... לפיכך, מפרסם המבקש לחסות תחת הגנה זו נדרש להבחין בפרסום בין היסוד העובדתי לבין היסוד של הבעת הדעה".
76. בענייננו כלל לא מתעורר קושי של אבחנה בין "עובדות" לבין "דעה". התובע אינו יוצא נגד החלק הראשון במאמר המתאר את התובע ואת פועלו כפי שדווח על כך בכתבת הערוץ השני. התובע יוצא נגד משפט הסיום של המאמר, אשר מביע דעה מובהקת באשר להתנהלותו זו של התובע, ומביע את שאט הנפש של הנתבע מהתנהלות זו. כך יבין זאת כל אדם סביר.
77. הדעה ה"ל נעשתה על בסיס מערך של עובדות הידועות לכל לאור הדיון הציבורי הער שהתנהל לגבי פעילותיה השונות של התובע בזירה הציבורית סביב המיזם, עובדות אשר התובע לא הכחיש אותן אלא רק ניסה למזער את משמעויותיהן. מכיוון שכך, לא היה כל צורך לפרט את ה"תשתית העובדתית" שהובילה לדעה זו, (די"נ 9/77 חברת החשמל נ' "הארץ", פ"ד לב(3) 337, 349; שנהר, בעמ' 317), הגם שכאמור התובע הפנה לכתבת התחקיר וממציאה, לרבות קישור אינטרנטי לצפייה בכתבה במלואה. מדובר אפוא בהבעת דעה חברתית-ציבורית-פוליטית טהורה, שאין מעורבות בה קביעות עובדתיות, שנהנית מהגנתו הרחבה

ביתור של סעיף 15(ב).

78. העובדה כי במת הפרסום הינה באינטרנט, וכי עיקר תביעת התובע מופנית לשיתוף קישור למאמר בקבוצות חברתיות, מחייבת גם היא הגנה רחבה לאור מאפייניה של במת הפרסום מחד גיסא, וראיה של הדברים בפרופורציה המתאימה מאידך גיסא.
79. בתי המשפט הכירו במאפיינים מיוחדים אלה של השיח באינטרנט, בהיותו יכיר העירי הווירטואלית שאין אליה מחסומי גישות, 'הייד-פארק' מקוון בו כל אחד יכול לעלות על ארגו ולומר את אשר על ליבו, ובצורך הנובע מכך להתאים את דיני לשון הרע למדיה ייחודית זו.
80. בבש"א (ירו) 4995/05 פלוגית (קטינה) נ' בזק בינלאומי בע"מ, תקדין-שלום (2006) נקבע בין היתר על ידי כב' השופטת ד"ר מיכאל אגמון-גון:

"הרשת היא אפוא זירה טבעית להתפתחות שיח מבוזר, המאפשר למשתתפים רבים להתבטא באופן עצמאי וישיר במעין "הייד פארק" וירטואלי. לכך קיימת חשיבות עליונה, וכעת יכול אדם לממש בפועל את חופש הביטוי, שבעידן הטרנס אינטרנט, היה נתון לו כמעט באופן תיאורטי בלבד. מימוש של פוטנציאל זה תלוי בגורמים נוספים, המצויים אל מחוץ לרשת עצמה, ובשל כך יש להיזהר בהטלת נורמות משפטיות חזקות מידי... [בכך] עלול להיות "אפקט מצנן" (chilling effect) או עשייה להיגרם הרתעת יתר".... מסיבות אלו, יש להיזהר בהטלת מגבלות חמורות על רשת האינטרנט. ואין הכוונה היא רק להטלת מגבלות על הדוברים באינטרנט... הטלת מגבלות ונורמות משפטיות לוקאליות, על תחום שאינו טריטוריאלי מעצם אופיו, עשוי לפגוע בביזוריות האינטרנט ולגרום לאותו אפקט מצנן. על מערכת המשפט להיזהר מכך, ולאפשר גם לכוחות השוק ותהליכים טבעיים לעצב את השיח באינטרנט".

81. השימוש שעשה בית המשפט במטאפורה של 'הייד-פארק' הוא חזק ומשמעותי. מדובר, כידוע, באותה מובלעת מעין אקס-טריטוריאלי, בה יכול כל אדם להתבטא בחופשיות ללא התערבות השלטון. האינטרנט אינו מובלעת בה החוק לא חל, אך בכל הקשור לחופש הביטוי, יש להחיל עליו את הכללים באופן מתאים, תוך הכרה בפוטנציאל הפגיעה החלש יותר שלו, ומתן חופש ביטוי רב יותר לציבור הרחב.
82. על בסיס הפסיקה הוצעה גישה מרחיקת לכת עוד יותר, הרואה בפרסום האינטרנטי פרסום שלאור מאפייניו שלעיל, לא יכול להיות בו לשון הרע, אלא בנסיבות מיוחדות ונדירות. לפי המלומד יובל קרניאל, הביטוי האינטרנטי נתפס על-ידי הציבור ככזה שאינו מתיימר להיות מלומד, ערוך, בדוק, או פרי של שיקול-דעת מעמיק, ולפיכך הוא אינו נהנה מאמון, ולכן פוטנציאל הפגיעה שלו ככלל אינו קיים. לפיכך, מסכם קרניאל בחיבורו³ הביטויים האינטרנטיים יעוללים להעליב, אבל לא באמת לפגוע ולגרום נזק של ממש, ויש להשאיר אותם מחוץ לגבולות המערכת המשפטית ומחוץ לכותלי בית המשפט".
83. מכל מקום, ואף אם לא נאמץ את התזה הזו, הרי שאת הבעת הדעה של הנתבע יש לבחון, לפי הדימויים שהציעו בתי המשפט לשם אפיון האינטרנט, כאילו הייתה כרזה שנושא פעיל בלתי מזוהה בהפגנה בכיכר העיר. באמות המידה של כיכר העיר, המדובר בשיח לגיטימי על פניו, שאין בו פוטנציאל פגיעה של ממש, ושאינה יכולה להיות עילה לתביעת לשון הרע.

84. ת' 100(2) היא אפוא צינור מתאים להתמודדות עם תביעות הפוגעות בזכויות חוקתיות ובאינטרס הציבורי לעודד השתתפות אזרחית בשיח הציבורי (SLAPP), שכן הרציונל העומד מאחורי תקנה זו מתאים לדוקטרינת האנטי-SLAPP: התביעה – לאור סיכוייה או העניינים בהם עוסקת, אינה מצדיקה את הפגיעה באינטרסים אחרים: זכויות הנתבע, זכויות חוקתיות ואינטרסים ציבוריים. לפיכך, די בכך שהתביעה גבולית ועומדת על יסודות משפטיים רעועים, ואפילו יש בה בדל של עילה (דבר המוכחש מכל וכל),

³ יובל קרניאל, "חופש הביטוי באינטרנט", עלי משפט כרך 1 [1999], עמ' 163

ולחלופין שהסעד המשפטי שעשוי המשיב לקבל באחרית המשפט אינו משמעותי, כדי לקבוע שאלה אינם שקולים כנגד האפקט המצנן שתטיל התביעה וכנגד הפגיעה הוודאית בזכויות חוקתיות ובאינטרס הציבורי לעודד השתתפות אזרחית בשיג ושיח הציבורי, שתיגרם כתוצאה מעצם בירור התביעה, גם אם בסופו של דבר תידחה.

85. לשיטת הנתבע, וכפי שאף בית המשפט העליון הבהיר בפרשת "אם תרצו", בפטות, ישנן תביעות לשון הרע שאינן צריכות כלל להתברר בבתי המשפט. ישנן תביעות שמחד גיסא אינן מקדמות את התכליות העומדות ביסוד החוק – או שמקדמות אותן באופן זניח ושולי, ומאידך גיסא פוגעות באינטרסים רבי חשיבות, מעבר לפגיעה בנתבע. יפים לענייננו, בשינויים המחויבים, דבריו של הנשיא בדימי' שמגר באחת הפרשות (ע"א 334/89 מיכאלי נ' אלמוג, פ"ד מו (5) 571, 555 (1992) ההדגשות הוספו):

"אין הכרח שכל עניין היכול להיות נדון בבית המשפט, אכן יידון כאמור. ניתן היה להסתפק בחילופי הדברים או בחידודי המלים, הא ותו לאו. בידי המשיבה גם הייתה האפשרות לפרסם דעתה ותגובתה ברבים. הרי מדובר באנשים הפועלים בזירה הציבורית, המצויים בענייני התקשורת וגלויים לביטוייה... האבחנה בין הראוי לשמש עילה לתביעה לבין מה שאינו ראוי כאמור היא, כמובן, עניין של טעם, מידה והיקף... ההתבטאות דכאן... יכולה הייתה כאמור להישאר מחוץ לכותלי בית המשפט."

86. דברים אלה שאמר כבי הנשיא שמגר, אמנם אגב אורחא, ועוד בדעת מיעוט, מצוטטים על-ידי בתי המשפט פעם אחר פעם, במיוחד שעה שהם דנים בתביעות דיבה שמקורן בזירה הפוליטית והציבורית (ראו למשל: ת"א (י-ם) 19769/91 קורפו נ' התנועה לשינוי שיטת הממשל בישראל, פ"מ תשנ"ד (ד) 309, 319 (1994); ת"א (י-ם) 5156/08 טוקטלי נ' שמש (2009)). אכן, כפי שאמר הנשיא בדימי' שמגר, "האבחנה בין הראוי לשמש עילה לתביעה לבין מה שאינו ראוי היא עניין של טעם, מידה והיקף", אבל היא גם עניין של מדיניות שיפוטית ראויה ושל הגנה על ערכי הדמוקרטיה, על אינטרסים ציבוריים ראשוניים במעלה, ועל הזירה הציבורית. ולאור כל אלה, הויכוח הציבורי לגבי זיהויה האידיאולוגי של המשיבה צריך להישאר בזירה הציבורית, במרחבי האינטרנט ובעולם הממשי, ומחוץ לכותלי בית המשפט מאידך גיסא.

87. מכל הטעמים האלה, עמדת הנתבע היא כי תביעה זו, תביעת SLAPP קלאסית, צריכה – מטעמים של מדיניות שיפוטית, ובהעדר עילה של ממש – להדחות על הסף כבר בשלב מקדמי.

II – בפתח הטיעון המשפטי לגופו: על היעדר האחריות של הנתבע

88. עוד לפני פרישת טענות הנתבע ביחס להגנות העומדות לו בנוגע לפרסומים נשוא כתב התביעה, יטען הנתבע כי חלק מהפרסומים שהוא נתבע בגינם אינם עוברים את משוכת העברת הנטל לכתפיו, מאחר שלא הוכחה אחריותו בלשון הרע בגינם.

89. כך, חלק מן הפרסומים כלל אינו מהווה לשון הרע כלפי התובע, וחלקם האחר אינו מהווה 'פרסום' על-פי מובנו בחוק איסור לשון הרע. כך, הנתבע יטען כי פרסומים 3, 6 ו-9 אינם מקיימים יריבות בין התובע לנתבע, הכל כפי שיפורט בהמשך כתב ההגנה.

90. בנוסף, הנתבע יטען כי הקישור לכתבה בכל אחד מתשעת ה-"פרסומים" ("פרסומים" 10-2) שנעשו ברשתות החברתיות אינו מהווה פרסום עצמאי ונפרד מן הפרסום הראשון. כשם שתביעת לשון הרע בגין פרסום מכפיש בספר או בעיתון, אינה יכולה לכלול בתוכה את כלל עותקי הספר או העיתון שהופצו כפרסומים נפרדים, גם אם מחבר הדברים מפיצם בעצמו, כך גם יש לבחון את המאמר כפרסום אחד ולא כמספר הפעמים שהנתבע הפיצו במסגרת הרשתות החברתיות.

91. יוער כי כבר נקבע בפסיקה כי עצם השיתוף ברשת החברתית אין בו כשלעצמו פרסום לשון הרע, וכי רק הפרסום הראשון הוא הפרסום הקובע שניתן לתבוע בגינו. אמנם בית המשפט קבע זאת ביחס לשיתוף שמבצע אדם שלישי לדברים שכתב המפרסם ברשת החברתית 'פייסבוק', אולם הנתבע יטען כי הרציונל מחייב שקביעה זו תחול גם על השיתופים שהוא ביצע לכתבתו ברשת החברתית 'טוויטר'.

92. לפיכך, אין לראות בעצם השיתוף של המאמר כפרסום נפרד המקים עילת תביעה נפרדת.

הפרסום הראשון

93. הפרסום הראשון הוא המאמר שפורסם באתר העיתונות האלקטרוני, העונה לשם *electronic intifada*, שהביטויים שבה, שלגביהם נטען כי הם מהווים לשון הרע, מסתכמים במונח 'מנהיג כנופיה' ובהבעת דעתו של הנתבע לגבי מניעיו של התובע שהובילו להתנהלותו המתוארת בכתבת התחקיר בערוץ 2. בסופו של המאמר הנתבע **מביע את דעתו** השלילית לגבי התנהלות זו. הנתבע יטען כי ביטויים אלו אינם מהווים לשון הרע כמפורט להלן.

94. יצוין, כי התובע בחר שלא לתבוע או לבקש סעד כלשהוא מאתר האינטרנט ו/או הגורמים המפעילים את האתר, לרבות לא סעד של הסרת המאמר מרשת האינטרנט. הדבר תמוה, בלשון המעטה, ומחזק עוד יותר כי המדובר בטענת השתקה נגד הגורם המוביל את הביקורת מאשר נגד פגיעה לכאורה בשמו הטוב של התובע (דבר המוכחש מכל וכל, כאמור).

95. בכל הנוגע לתיאורים העובדתיים המתוארים בכתבה ביחס לקשריו של התובע עם רודן דרום-סודן וניסיונו לסייע לו בשיפור תדמיתו בעיני העולם לאחר מעשי זוועה שביצע באזרחיו, כתב התביעה אינו מעלה טענות בדבר אי-נכונות הדברים ובדבר היותם כשלעצמם לשון הרע. נשוב וזכיר, כי המיחוס לתובע לא הוכחש בתגובתו.

96. ביחס למונח Ringleader יטען הנתבע כדלקמן:

96.1 **ראשית**, כי למונח ישנו יותר ממונח אחד, בשפה האנגלית המדוברת והשגורה וכי הוא עשוי להתייחס גם למי שמוביל קבוצה מסוימת, תנועה או מחאה (כמפורט בחלק המתייחס לסעיפי כתב התביעה). במונח זה, אין במונח כשלעצמו משום לשון הרע והדבר ברור לכל אדם סביר. יש לקרוא את המונח באופן רחב ולא כזה הנצמד לתיאור מילוני זה או אחר. בהקשר זה יש להוסיף את העובדה כי התובע עמד בראש מיזם, אשר אמנם לא קרם בסופו של דבר עור וגידים למרבה המזל, והוביל מהלך אשר מטרתו הייתה להלבין פשעים חמורים ביותר, באופן אשר גם אם אינו פלילי במונח המובהק, נושא עמו קלון מוסרי-ציבורי.

96.1.1 בהקשר זה, הציוץ בעברית של הנתבע ביחס לשיתוף הכתבה מיום 4.1.2017, נשא את הכותרת "אילו ישראלים הובילו את מלחמת של המדינה בפליטים אפריקאים בשנה שחלפה? דיויד שין מסכם את 2016 באינתיפאדה האלקטרונית"

96.1.2 מכאן, שהתובע ראה בביטוי Ringleader כמי שמוביל מהלכים מסויימים, כפי שהלשון השגורה בפייהם של דוברי האנגלית, מתייחסת למונח.

96.2 **שנית**, ולחילופין, ייטען כי גם לו תתקבל טענת התובע – המוכחשת – כי יש לראות בביטוי Ringleader כמנהיג כנופיה במונח המופשט והצר ביותר, ממילא נקבע בעבר בפסיקה כי המושג 'כנופיה' אינו מהווה לשון הרע. על-כן, גם לפי הפירוש שנתן התובע למונח Ringleader, הרי שלא מתקיים התנאי הראשוני לתביעה בגין לשון הרע, ועובדה זו ראוי היה שתמנע מן התובע לטעון את ההיפך.

97. גם ביחס להשערותיו של הנתבע המנוסחות בכתבה בצורת שאלה, הנתבע יטען כי ניסוח זה הוא בגדר שאלה פתוחה המזמינה את הקורא הסביר להסיק את מסקנותיו-הוא מן האמור בכתבה ביחס לאופיו ומניעיו האפשריים של התובע, שהובילו להתנהלותו השלילית. אמנם, השערותיו של הנתבע המובאות בשאלה זו הן בעלות קוונטציות שליליות – והנתבע יטען בהקשר זה כי קשה ליחס מניעים חיוביים לפעולה של סיוע לטיהור שמור של מנהיג הרודה ומתעלל באזרחיו (וחמור מכך – קשה ליחס מניעים חיוביים למי שמתייחס בזלזול לקרבנות אונס ולנסיבות מעשי אונס אלה) – אולם תובנתו האישית של הנתבע בסוף הפסקה, לפיה אין זה משנה בעיניו מה הוביל את התובע לסייע לרודן מכיוון שהתנהלותו ממילא נתעבת **בעיניו** – מותרת בעיני הקורא הסביר את הרושם כי התשובה איננה בהכרח טמונה בגוף השאלה וכי הוא מוזמן להעלות השערות משלו. **כך או כך, המדובר בהבעת דעה מובהקת בעניין ציבורי.**

98. ביחס לכלל הקטע בכתבה העוסק בתובע ובקשריו המפוקפקים עם נשיא דרום סודאן, עולה ממנו באופן ברור כי מדובר בהבאת דברים בשם אומרם. לא היה זה הנתבע שקבע כי התובע ביצע את המעשים המתוארים בכתבה, אלא ערוץ 2 בכתבת התחקיר ששידר על התובע ואנשים נוספים. הנתבע הקפיד לייחס לתחקיר זה את מה שניתן לקרוא כעובדות, ואף הוסיף הפנייה (קישור) לאתר חדשות 2 שם ניתן היה לצפות בכתבה ואף לקרוא את תגובתו של התובע לדברים שנאמרו בה. על רקע זה, השערותיו האישיות של הנתבע המובאות בסוף הקטע, אשר לגביהן הוא אינו קובע עמדה נחרצת ומשאירן בגדר שאלה פתוחה, מובנת לקורא הסביר כדעתו האישית על הדיווחים בערוץ 2, דיווחים שלא הוכחו על-ידי התובע, ולפיכך הבעת דעה זו אינה יכולה להוות נושא או נושא לתביעת לשון הרע.

99. זאת, מעבר לעובדה כי לתובע ממילא, כפי שהובהר לעיל, אין שם טוב, אם לא למטה מכך, לאור עיסוקו רב השנים בסחר נשק ו-"ייעוץ בטחוני" למשטרים רודניים ברחבי העולם, באופן המשמר ומבצר את שלטונם של אלה, על חשבונה של אוכלוסיה אזרחית.

הפרסומים השלישי, השישי והתשיעי – אינם מהווים עילה לתביעת לשון הרע

100. בהינתן כי הקישורים השונים למאמר אינם מהווים פרסום נפרד, כנטען לעיל, הפרסומים השלישי, השישי והתשיעי אינם מקיימים כל יריבות בין התובע לנתבע ועל-כן אינם מייצרים עילת תביעה. בהתאם לכך, התובע כלל לא הבהיר מהו החלק בפרסומים אלו המבסס לגישתו את עילת התביעה. הכללתם בכתב התביעה נועדה לנפח את כתב התביעה בטענות בלתי-רלוונטיות על-מנת לפצות על כך שבטיעונו האחרים של התובע לאורך כתב התביעה אין ממש, להגדיל באופן מלאכותי את התובענה באופן מופרז, קנטרני, מנופח וחסר ביסוס, הדבר אשר יותר מכל מעיד על חוסר תום לב מצידו של התובע ועל שימוש לרעה בהליכי משפט.

100.1 **כך למשל, הפרסום השלישי** מתייחס באופן מפורש לגונדר משנה טל שוורץ, אשר שמו מופיע במאמרו של הנתבע כאחד האישים שכלפיהם מפנה הנתבע את ביקורתו, וכן לראש הממשלה, בנימין נתניהו, ואין בו מילה אחת אפילו לא מרומזת ביחס לתובע;

100.1 **כך למשל, הפרסום השישי** הוא כיתוב שאינו מתייחס לתובע, לא במפורש ולא במרומז, אלא למעשיהם של שני אישים אחרים המדורגים אף הם במאמרו של הנתבע;

100.1 **כך למשל, הפרסום התשיעי** הוא כיתוב כללי הנותן הקשר משלים למאמר כולו. לא זו בלבד שאינו מתייחס לפעולותיו של התובע אלא אף כלל אינו מתייחס לפעולותיהם של יתר האישים במאמר. כל קורא סביר מבין מן הכיתוב כי הוא מבקר מדיניות פוגענית כללית של מדינת ישראל כלפי הפליטים האפריקאים, אשר מעשיהם של האישים במאמר משתלבים עם המגמה הפוגענית הכללית. הפרסום התשיעי מדגיש את אופים הפוליטי-

ביקורת של יתר הפרסומים כלפי מדיניות זו וכלפי מי שבמעשיו משתף פעולה עם אותה מדיניות.

101. נוסף על כל זאת, הנתבע יטען כי ישנם שיקולים רלוונטיים בעלי משקל, המצדיקים כי במקרה הנוכחי הביטויים במאמר כלל לא יסווגו כלשון הרע בשל העניין הציבורי שבפרסום. הפסיקה הכירה בכך שישנה חשיבות גדולה לבחון את העניין הציבורי שבפרסום לא רק בשלב ההגנות, לאחר שכבר נקבע כי בפרסום יש משום לשון הרע, אלא גם בשלב ההכרעה בשאלת האחריות וסיווג הביטוי. זאת, כחלק מן הצורך לאזן בין חופש הביטוי לבין הזכות לשם טוב. מאחר שהביטוי נבחן תמיד בתוך הקשרו, ההקשר הציבורי הוא אקוטי לשאלת סיווגו של ביטוי כבעל פוטנציאל לפגוע בשמו הטוב של התובע.

102. הנתבע יטען כי הביטויים שהשתמש בהם הם בעלי עניין והקשר ציבורי, בהיותם נוגעים לנושא הפליטים מאפריקה בישראל, כמו גם למעורבותם הישירה והעקיפה של ישראלים בכל הנעשה במדינות אפריקה השונות, נושא המצוי בדיון ציבורי נוקב, ובהיותם בעלי אופי פוליטי-ביקורתי מובהק. כמו-כן, הנתבע יטען כי התובע הינו דמות ציבורית ומעשיו ופועלו הינם בעלי מאפיין ציבורי מובהק. לפיכך, הנתבע יטען כי בחינת הביטוי בתוך הקשר זה, נותנת עדיפות לחופש הביטוי פוליטי-עיתונאי על פני הזכות לשם טוב, ומחייבת לסווג את הביטוי ככזה שאין בו משום לשון הרע.

III - הגנת

יְהֲאֲנָשִׁים שְׂאוֹתֵם אֲנִי מְאִשִּׁים, אֵינִי מְכִירִם. מְעוֹלָם לֹא פָגַשְׁתִּיהֶם וְאֵינִי דוֹרֵשׁ רֵעֵתֶם. לְדִידִי אֵינֶם הֵם אֲלֵא דְמוּיוֹת, סוֹכְנֵי רֵעָה לְחִבְרָה. הַפְּעוּלָה אֲשֶׁר אֲנִי נֹקֵט אֵינָה אֲלֵא אֲמֻצְעֵי קִיצוֹנִי לְהַחִישׁ אֶת הַתְּגִלּוֹת הָאֲמֵת וְהַצְדָּק. אֵינִי לִי אֲלֵא רִצּוֹן אֶחָד: לְהַאִיר אֶת עֵינֵי אֵלוֹ שֶׁהוֹשָׁאֲרוּ בְּחִשִּׁכָה, בְּשֵׁם הָאֲנוּשִׁיּוֹת שֶׁסָּבְלָה כֹּה רַבּוֹת וּזְכָאִית לְמַעַט אוֹשֶׁר. מִחֲאֲתֵי הַלוֹהֲטֵת אֵינָה אֲלֵא זַעֲקַת נִשְׁמָתִי. יִקוּמוּ נָא וַיֵּאָזְרוּ לִיבִם לְהַבְיֵאֵנִי בְּפִלְיִים. תִּיעַרְךָ נָא הַחֲקִירָה לְאוֹר יוֹם!"
(אמיל ז'ולא, "אני מאשים!", 1898).

בעניין הפרסום הראשון

הגנת הבעת הדעה בעניין ציבורי לפי סעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע

103. הנתבע יטען כי כל האמור במאמר הוא בגדר הבעת דעה מובהקת בתום לב על התנהגות התובע כאיש ציבור, בקשר לעניין ציבורי ובקשר למעשיו שנתגלו באותה התנהגות, וכי לפיכך עומדת לו הגנת הבעת הדעה לפי סעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע.

104. הנתבע יטען כי המובן הרגיל והטבעי של הפרסום הראשון הוא של הבעת דעה וכי כך מבין אותו כל קורא סביר. הקורא הרגיל קורא את הקטע העוסק בתובע כחלק מרשימה המדרגת את עשרת האנשים בישראל שלדעת הנתבע הם האחראיים ביותר למצבם הגרוע של הפליטים האפריקאים. ברור לכל קורא סביר כי לא באמת קיימת רשימה כזאת וכי אף לא ניתן לערוך רשימה אמפירית כזאת, וכי היא כולה פרי השקפותיו האישיות, דעותיו ובחירותיו הסובייקטיביות של הנתבע לדרג כראות עיניו את אלו שנראו לו הפוגעניים ביותר במהלך השנה. ברור לכל, ומגוחך לחשוב אחרת, כי הקורא הסביר המעיין במאמר אינו מייחס לתובע מבחינה עובדתית את מיקומו כמספר 9 ברשימת מובילי המלחמה באפריקאים.

105. בחירתו של הנתבע להגיש את המאמר בצורת רשימת דירוג מעידה כי הוא לא התיימר להציג עובדות בפני הקורא, אלא להפגין את מורת רוחו (כלפי האנשים המרכזיים שלדעתו התנהגותם בשנה האחרונה היא הפוגענית ביותר כלפי אפריקאים ועל-כן מצדיקה את גינויים באופן פומבי באמצעות הכללתם ברשימתו השנתית), וכן להציג את הביקורת של הנתבע ביחס לגורמים אלה ומעשיהם.
106. הנתבע יטען כי נושא התבטאויותיו במאמר – היחס לפליטים אפריקאים בישראל, ומעורבותם של ישראלים בגרימת המצב הקשה של פליטים אלה כמו גם שימור מצב זה – הוא כזה שמצוי במרכזו של דיון ציבורי נוקב, הן במישור הפוליטי והן במישור החברתי.
107. כמו-כן, הנתבע יטען כי תפקידו ומעמדו בעבר ובהווה של התובע הופכים אותו לדמות ציבורית, וכי תוכן ההתבטאות של הנתבע קשור בהתנהגותו של התובע כדמות ציבורית ובקשר לעניין ציבורי. חשיבותו של חופש הביטוי גוברת היכן שמדובר בהבעת דעה בעניינים ציבוריים ובעניינים העוסקים באישים ציבוריים.
108. יש לזכור כי לתובע, קיימת נגישות רבה יחסית לאמצעי התקשורת, ולראיה הוא אכן קיבל כ-15 דקות על מנת להגיב לתחקיר ששודר בערוץ 2 – כמעט נצח במונחי ראיונות רדיו. בראיון זה התובע לא הכחיש את המיחוס לו, ורק ניסה להצדיק את מעשיו שלו ושל חבריו.
109. גם בנוגע למאמר שחיבר הנתבע, הייתה ועודנה פתוחה בפניו הדרך להתייבב נגד הנתבע באמצעי התקשורת וברשתות החברתיות ולהזים את דברי הביקורת של הנתבע בתובע.
110. הנתבע יטען כי כל אדם סביר מבין כי הפרסום הראשון הוא הצהרה על דעה מסוימת מצדו של הנתבע.
111. הנתבע יטען כי הגנת הבעת הדעה העומדת לו היא רחבה במיוחד בשל שורה של נסיבות, המצטרפות זו לזו:
- א. הבעת הדעה היא בעניין פוליטי. חופש הביטוי בעניינים פוליטיים הוא רחב במיוחד, והזכות החוקתית לחופש הביטוי בנסיבות כאלה היא חזקה במיוחד.
 - ב. הבעת הדעה היא בעניין שלציבור יש בו עניין רב. בזירה הציבורית מתקיים דיון נוקב בעניין הפליטים האפריקאים בישראל. בנוסף לכך, בישראל מתקיים דיון ער באשר למעורבות ישראל וישראלים בסחר נשק וסיוע ישיר או עקיף למשטרים רודניים בכלל ובאפריקה בפרט. התובע עצמו הינו דמות ציבורית ומשכך פועלו הינו בעל היבטים ציבוריים דומיננטיים.
 - ג. הבעת הדעה נעשתה על ידי עיתונאי במסגרת עבודתו העיתונאית-פובליציסטית. חופש הביטוי העיתונאי וההגנה על יכולתם של עיתונאים להציג את התחקירים ואת דעותיהם ביחס לתחקירים אלה ואחרים, הינה מנשמת אפה של הדמוקרטיה. חשיבות חופש הביטוי העיתונאי חורגת מהתחום של חופש הביטוי של הפרט, במובן זה שאין לחסום דווקא לגורמים מתחום התקשורת, אשר להם הכלים לעורר את השיח הציבורי באמצעות מאמרי ביקורת, את אפיק השיח הציבורי על ידי תביעות השתקה מסוג זה. ביחס בין עיתונות חופשית בעלת יכולת הבעת ביקורת ובין דמוקרטיה הוא יחס ישר ובינארי – "יש עיתונות חופשית – יש דמוקרטיה; אין עיתונות חופשית – אין דמוקרטיה (דניאל 7325/95 ידיעות אחרונות נגד קראוס פ"ד נב (3), בעמ' 5 לפסק הדין).

112. במקרה דנן, אין ספק כי מדובר בהבעת דעה מצידו של הנתבע ולא בקביעת עובדה, שכן האדם הסביר מבין היטב שאמירה של בעל טור המדרג את "עשרת הגדולים" בכל נושא שאינו מבוסס על נתונים סטטיסטיים או נתונים אמפיריים אחרים, היא הבעת דעה סובייקטיבית של הכותב, ולא קביעת עובדה.

113. רשימתו של הנתבע אינה אלא ה"אני מאשים" שלו כלפי האישים המוזכרים בה ובכלל זה התובע, וכך היא גם מובנת בעיני הקורא הסביר שנחשף למאמר. כך גם השאלה הפתוחה ותובנתו בסופה באה להמחיש את דעתו של הנתבע על התובע כפי שמבין זאת כל אדם סביר.

114. גם אם ניתן לחלוק על סגנונו של הנתבע, יש להזהר זהירות יתרה מפני הכתבת סטנדרטים של טעם טוב לאמצעי התקשורת ועיתונאים המביעים דעה. התובע מבקש בתביעתו זו מבית המשפט לבצע מעשה שלא יעשה וזה לצנזר ביקורת של עיתונאי, המביע דעה, וזאת כיוון שנוסח ההתבטאות והביקורת אינו לרוחו.

הגנת חובה מוסרית לפי סעיף 2(15) לחוק

115. הנתבע יטען כי יציאה נגד התובע והתנהגותו כפי שתוארה בכתבת ערוץ 2, באשר להלבנת שמו והמוניטין של נשיא דרום סודאן, באופן בו הדברים התיימרו להיעשות, תוך נסיון "שידוך" של קרבן אונס לנשיא סודאן על ידי התובע ואנשיו, צריכה להיות בגדר חובה מוסרית וחברתית של כל אדם.

116. הנתבע יטען כי עומדת לו הגנת "העיתונאות האחראית" לצורך הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 2(15). זאת מאחר שבמאמר יש עניין ציבורי משמעותי, והיא נעשתה בדרך של עבודה עיתונאית זהירה ואחראית, המתבססת בתום לב מובהק על כתבות אחרות בכלי תקשורת מרכזיים, אשר הדברים בהם לא הוכחו ולא הוגשה תביעת דיבה בעקבותיהם, לאחר שניתנה לתובע זכות תגובה ביחס לעובדות המופיעות בכתבה ובראיון בגלי צה"ל.

הגנת ביקורת על פעולה פומבית לפי סעיף 6(15) לחוק

117. הנתבע יטען כי עומדת לו הגנת הבעת הדעה לפי סעיף 6(15) שעניינה ביקורת על פעולה שנעשתה בפומבי. פעולתו של התובע קיבלה פומבי על-ידי התובע עצמו אשר התראיין בגלי צה"ל בעניין התנהגותו נשוא הפרסום הראשון, לא הכחיש את הדברים שיוחסו לו בכתבת התחקיר ששודרה בערוץ 2 ואף ניסה להסבירם ולהצדיקם.

118. משכך, יש לראות בפעולתו של התובע שאותה מבקר הנתבע, ובראיון בקשר אליה כפעולה שהתובע ביצע בפומבי ואשר בהתייחס אליה הביע הנתבע את דעתו הביקורתית על אופיו ומעשיו של התובע אשר נתגלו באותה פעולה.

119. היה זה התובע אשר העצים את הדיון סביב פועלו שלו, ניסה לתרץ אותו בהצדקות כאלה ואחרות, באופן שהוביל ללגלוג מצד מראייניו בתכנית בגלי צה"ל, בבחינת "מסתיר טפח-חושף טפחים". האינטרסים הישירים או העקיפים, הגלויים או הסמויים של התובע בהצלחתו של נשיא דרום סודאן, התגלו במערומיהם, וזאת דווקא בפעולה שנוצרה על ידי התובע.

חזקת תום הלב – סעיף 16 לחוק איסור לשון הרע

120. הנתבע יטען כי הפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות. כמו-כן יטען הנתבע כי הוא האמין באמיתותו של הפרסום, כי הוא נקט באמצעים סבירים כדי להיווכח שהפרסום הוא אמת וכי הוא לא התכוון לפגוע באמצעות הפרסום במידה גדולה משהייתה סבירה להגנת הערכים המוגנים על ידי סעיף 15.
121. כמו-כן, לתחקיר זה של ערוץ 2 ניתנה לתובע הזדמנות להגיב בכמה הזדמנויות שונות. האחת הייתה לפני שידור הכתבה הטלוויזיונית, כפי שעולה מן הכתבה עצמה ששידרה את תגובתו של התובע בסוף השידור. **התובע לא הכחיש בתגובתו ובשיחותיו את המעשים והיזמות המיוחסות לו ואת האמירות והתמלולים של אמירות אלה כפי שהופיעו בכתבה.**
122. הזדמנות שנייה ניתנה לו כעבור כשבוע בתוכנית הרדיו הפופולרית בגלי צה"ל של ירון דקל ועמית סגל, שם ניתנה לו במה של קרוב ל-15 דקות לשתוח את טיעונו ולענות לכל שאלותיהם של המראיינים שהתבססו על הכתבה ששודרה בערוץ 2. יתרה מכך, תגובתו של התובע בגלי צה"ל גם דווחה באתר האינטרנט של חדשות 2. גם כאן, **התובע לא הכחיש בתגובתו ובשיחותיו את המעשים והיזמות המיוחסות לו ואת האמירות והתמלולים של אמירות אלה כפי שהופיעו בכתבה.**
123. מכאן שלא חלה על הנתבע חובה לבקש את תגובתו של התובע, הן בשל העובדה שהנתבע הסתמך במאמרו באופן מפורש על התחקיר של ערוץ 2 בבחינת דיווח על דיווח ולא הוסיף דבר משלו שלא נאמר כבר באותו התחקיר, והן בשל העובדה שלתובע ניתנו הזדמנויות שונות, שאותן הוא ניצל, להגיב לתוכן התחקיר ששודר בערוץ 2. התובע בחר שלא להכחיש דברים אלה, כאמור.
124. כמו-כן, לא ניתן להחיל את סעיף 17 לחוק השולל את תום הלב על הנתבע מכיוון שחזקה זו חלה רק על דרישת תיקון והכחשה מצד התובע, ולא חלה על דרישת התנצלות והסרת הפרסום כפי שדרש התובע מן הנתבע במכתבו המקדים.
125. על כן, עמדת הנתבע היא כי לא מוטל עליו הנטל להוכיח את אמיתות התוכן המוצג בכתבה אלא רק את אמיתות הדיווח – קרי את קיומה של כתבת תחקיר בערוץ 2 שחשפה את התוכן המוצג בכתבה. יחד עם זאת ולמען הזהירות, יטען הנתבע כי עמדת לו הגנת אמת בפרסום גם ביחס לנתונים אשר נחשפו בערוץ 2, המצוטטים בכתבתו.
126. לפיכך חלה על הנתבע ומעשיו חזקת תום הלב.

הגנת אמת בפרסום:

127. לאור מובהקות הפרסום כדעה, ולאור תפיסתו של הנתבע את הסוגיה ככזו שאינה מתאימה לבירור משפטי ולא ניתן לתת בה הכרעה שיפוטית, הוא סבור כי אין מקום לבירור משפטי האם מדובר ב"אמת".
128. הנתבע סבור, כי המקום הנכון להוכיח את "אמיתות" דעתו הוא המרחב הציבורי. שם הוא סבור צריך להתנהל הויכוח בין התובע ומבקרו, ביניהם הנתבע.
129. לפיכך גם סבר הנתבע, שסדר הדברים הנכון מבחינת הטיעון, ובשונה מהרגיל בתביעות לשון הרע, הוא טיעון הגנות הבעת הדעה תחילה, ורק לאחר מכן טיעון של יאמת דיברתי לפי סעיף 14.

130. מכל מקום, וביחס לעובדות המתוארות בכתבה, הנתבע יטען 'אמת דיברתי' בשני מישורים:

(א) **דאשית**, הנתבע הביא דברים בשם אומרם – קרי, תחקיר הערוץ השני. במובן זה לא ניתן לומר כי דבריו הם אינם אמת: כאשר הנתבע קובע כי "ערוץ 2 חשף שזיו ייעץ לקיר בניסיון לשקם את תדמיתו הבינלאומית" וכאשר הוא קובע כי "על-פי הדיווח בערוץ 2 זיו שכר את רון פרושאור..." – הנתבע דובר אמת מכיוון שערוץ 2 אכן חשף את הדברים ואכן דיווח עליהם.

(ב) **שנית**, הנתבע יטען 'אמת דיברתי' גם ביחס לתוכן של העובדות ויטען כי לאור העובדה שהתובע הודה במעשים המיוחסים לו בתחקיר של הערוץ השני ולפיכך במעשים שייחס לו הנתבע בכתבתו, הוא אינו יכול לטעון כעת כי הדברים הם שקריים. יודגש כי גם לאורך כתב התביעה כולו, כמו גם בתכתובת שהתובע שלח והשתלח בנתבע לפני הגשת התביעה, לא הוכחשו המעשים והאמירות המיוחסים לתובע אפילו פעם אחת. גם במכתב ששלח התובע לנתבע ובו דרש את הסרת הפרסומים לא הכחיש את אמיתותם ולא התייחס אליהם כאל שקריים. במכתב זה הקדיש התובע מספר פסקאות לטענה כי לא עומדת לנתבע הגנת תום הלב, אולם נעדרת מן המכתב באופן בולט הטענה כי לא עומדת לנתבע הגנת אמת בפרסום. גם בכתב התביעה נמנע התובע מלטעון כי לא עומדות לנתבע ההגנות לפי חוק איסור לשון הרע, ובכלל זה גם הגנת אמת בפרסום. כמו-כן לא נטען כי העובדות המצוטטות בכתבה הן שקריות, אלא רק הפרשנות שנתן להן הנתבע.

131. בהינתן כי התובע אכן התנהג כפי שמתואר בתחקיר ערוץ 2, וניסה לסייע לרוך אכזר אשר אחראי למעשי זוועה באזרחיו, לשפר את תדמיתו בעולם, בין השאר באמצעות ניצול ציני של אישה שנאנסה על-ידי חייליו של הרוך, כחלק מתחליף שכרם, לא זו בלבד שהוא ראוי לגילויי בוז, אלא אף קיימת חובה אישית, מוסרית ואנושית לגנות אותו בפומבי במלוא החרifות האפשרית. לשם כך בדיוק, חוקי מדינת ישראל מגנים על ביקורת מסוג זה במסגרת הזכות לחופש הביטוי. וכבר נאמר חזר והדגש, כי חופש הביטוי נועד להגן על ביטויים קיצוניים וחרifים ולא על ביטויים הנעימים לאוזן.

בעניין הפרסום השני

132. כאמור לעיל, הקישור למאמר ששיתף הנתבע בעמוד הטוויטר שלו אינו מהווה פרסום נוסף ונפרד מן הפרסום הראשון (המאמר), וממילא הפרסום הראשון אינו מהווה לשון הרע כנטען לעיל, ולחילופין, עומדות לו ההגנות על-פי חוק איסור לשון הרע.

133. הנתבע יטען לגבי הביטוי 'מנהיג כנופיה' כי הוא אינו מהווה לשון הרע כנזכר לעיל (ראו פסקה 96).

134. הנתבע יטען לגבי הביטוי 'גזעני' כי מדובר בהתבטאות שהיא בגדר הבעת דעה. האדם הסביר יראה מן ההקשר ומכותרת הכתבה כי הביטוי אינו עומד בפני עצמו וכי יש להבינו לאור הכללתו של התובע ברשימה המדרגת – שהיא כאמור מטיבה הבעת דעה, הנשענת על תום ליבו של הנתבע לאור המסד העובדתי שעמד לנגד עיניו, מסד עובדתי שלא הוכחש. הביטוי "גזעני", אינו כולל רכיב עובדתי מובהק, וכפי שנקבע בעבר, לא ניתן לראות בו לכשעצמו הוצאת דיבה. הוא בעל קונוטציה שלילית, הוא מגנה התנהגות או התנהלות של גורם מסוים, אולם הוא כפוף להערכה יחסית ולדעה, כאשר נעדר מרכיבים עובדתיים שניתן לקבוע לגביהם אם הוא "נכון" עובדתי ואם לאו. כך, כפי שקבעה הפסיקה ביחס לביטויים "מטומטם" או "טיפש" – הגם שאלה כינויי גנאי, לא ניתן לתבוע בדינם על פי חוק איסור לשון הרע, בשל היותם הבעת דעה.

135. הנתבע יטען לגבי הביטוי בכללותו 'מקום תשיעי ברשימת המובילים הגזעניים במלחמתה של ישראל בפליטים אפריקאים לא יהודיים' כי ברור כי מדובר בהבעת דעה שהרי כאמור דירוג של בני אדם לפי האופי שלהם הוא תמיד בגדר הבעת דעה וזאת מבין כל קורא סביר. הנתבע לא הציג את עצמו כמומחה

לגזענות ולא התיימר להציג את עצמו ככזה, לא ניסה להוכיח כי האישים אליהם מתייחס המאמר עומדים בקריטריונים מדעיים שלפיהם ניתן לזהותם באופן מדעי-אובייקטיבי כגזענים. אלא, רשימתו של הנתבע כולה מציגה את התנהגותם ומעשיהם של האישים המופיעים בה – תוך הפניה מפורשת ועקבית למקורות חדשותיים הנחשבים אמין שעליהם הסתמך הנתבע. הקורא הסביר מבין כי לדעת הנתבע התנהגותם זו מצדיקה את הכללתם ברשימה.

136. הנתבע יטען לגבי הביטוי 'מלבין פשעי מלחמה' כי עומדת לו הגנת אמת בפרסום, זאת בין השאר לאור הרדאתו של התובע בביצוע המעשים המיוחסים לו, הגם שהוא ניסה מאוחר יותר להצניע את היקפם ואת תוצאותיהם. בפועל, התובע עמד מאחורי מיזם שמטרתו הייתה ליטול את נשיא דרום סודאן לנאום בפני מוסדות האו"ם, כאשר לצידו קרבן אונס, באופן אשר יוכל ל-'טהר' את שמו של נשיא דרום סודאן. בין אם הדבר נעשה במחווה אישית של התובע כלפי נשיא דרום סודאן ובין אם בשל אינטרסים אישיים של התובע, המדובר בכוונה מובהקת להלבנת פשעים חמורים, העולים כדי פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות. מעשיו של התובע היו ניסיון לשפר את תדמיתו של נשיא דרום-סודאן בין השאר באמצעות הכחשת אחריותו למעשים או הטלת האשם במישהו אחר. בסופו של יום, אי אפשר לחמוק מהתחושה שהתובע הקדיש חלק ניכר ממרצו לצורך הלבנת פשעים אלה.

137. הנתבע יטען כי הכיתוב בתוספת תמונתו של התובע נקרא בתוך ההקשר הכללי של המאמר ששיתף הנתבע בעמוד הטוויטר שלו שבה הנתבע מדרג את עשרת מובילי המלחמה באפריקאים – פורמט שכאמור לא ניתן לייחס לו אמירת אמת עובדתית אלא רק הבעת דעה.

138. אמנם דעותיו של הנתבע במאמר נשענות על אמירות עובדתיות, אולם הנתבע אינו מנסה להוכיח כי התובע הוא גזען – דבר אשר עולה גם מן השאלה הפתוחה שמביא הנתבע בסוף הקטע העוסק בתובע, לפיה מניעיו של התובע אינם בהכרח גזעניים וכי הוא כלל אותו ברשימה המפוקפקת בשל התנהגותו ומעשיו הנתעבים בעיני הנתבע.

139. נזכיר עוד, כי היה זה התובע אשר ייחס לחיילי צבא סודאן תכונות שבטיות-פרימיטיביות, של מי שאך זה עתה הגיחו מן השיחים, כפראיים, ואין לראות בחזותם לובשת המדים צורה של ציוויליזציה לכל דבר. אם זו לא התבטאות הטומנת בחובה גזענות, לא ברור מהי גזענות אם כן?

בעניין הפרסום השמיני

140. הנתבע יטען כי הפרסום השמיני – הביטוי 'גזעני-על', שאחריו מופיעה רשימה של אנשים שביטוי זה מיוחס להם – הוא בפירוש הבעת דעה ודרך אחרת לומר שהאנשים שברשימה הם בעיני הנתבע עשרת האנשים שהתנהגותם כלפי אפריקאים היא הראויה ביותר לגינוי.

141. הסופית 'על' מובנת לקורא הסביר כסופרלטיב שאינו מכוון לאמת עובדתית אלא כדרך דיבור של מי שרוצה להדגיש את דבריו.

בעניין הפרסומים הרביעי, החמישי, השביעי והעשירי

142. הנתבע יטען כי בכל אחד מן הפרסומים הללו עומדת לו הגנת הבעת הדעה וכי יש לבחון את הפרסומים הללו בהקשר הכולל של המאמר.

143. בפרסומים 4, 5 ו-7 ישנו קולאז' של תמונות של תשעה מתוך עשרת האישים המצוינים במאמרו של הנתבע, ובהן זו של התובע ועל גבי הקולאז' מופיע הכיתוב (בתרגום מאנגלית): 'עשרת המובילים הגזעניים ביותר במלחמתה של ישראל באפריקאים'.

144. הנתבע יטען כי הקורא הסביר מבין כותרת זו כהבעת דעה ולא כקביעת עובדה, כפי שנטען לעיל.

145. פרסום תמונתו לצד אישים בכירים מוכרים ששם הטוב בציבור אינו שנוי במחלוקת, דווקא מוריד מן הפגיעה הנטענת בשם הטוב.

146. הפרסום השביעי הוא גרסתו העברית של הפרסום באנגלית שקדמו לו. בתרגום לעברית הנתבע אינו מציין את המונח 'גזעני' ומתאר את האישים ברשימתו כישראלים שהובילו את מלחמתה של המדינה בפליטים האפריקאים'. לפיכך אין ב'טיזר' כשלעצמו משום לשון הרע, אלא ניתוח אישי וסובייקטיבי של הנתבע את תרומתם של מושאי הכתבה.

147. מוכחש האמור בסעיף 1 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליות הכחשה זו ייטען כי דבריו של הנתבע הם ביקורת וגינוי חריפים אך לגיטימיים, כלפי התנהגותו ומעשיו של התובע, שעל מוסריותם ניתן, ראוי וחשוב לחלוק.

(א) מוכחשת הטענה בדבר קיומם של "לא פחות מעשרה פרסומים". המדובר במאמר אחד, ושורה של קישורים למאמר זה על גבי הרשתות החברתיות שנעשו בפרק זמן קצר ביותר (רובם – 48 שעות). כפי שהוצג לעיל, 3 מהפרסומים אינם מקימים כל יריבות בין התובע לנתבע.

(ב) בסופו של יום, כלל ההתבטאויות של הנתבע ביחס לתובע, גם אם תתקבל טענתו (המוכחשת) כי יש לראות בכלל הקישורים פרסומים, בפועל המדובר בפרסום אחד ויחיד.

(ג) מוכחש כי המדובר בהאשמות שווא.

148. מוכחש האמור בסעיף 2, באופן בו נוסח. בפרט, ומבלי לגרוע מכלליות ההכחשה, מוכחש כי הנתבע האשים את התובע בהאשמות שווא ביחס לביטוי "מלבין פשעי מלחמה", וכן מוכחש כי הנתבע האשים את התובע בטיהור אתני.

149. מוכחש האמור בסעיף 3 לכתב התביעה. מוכחש כי מטרתו של הנתבע בפרסומים אלו היא לפגוע בשמו הטוב של התובע.

(א) מטרתו של הנתבע, כבעל תפיסת עולם ערכית הומניסטית, היא לתעד את פעולתם של מי שלדעתו אחראים לעוולות כלפי הפליטים האפריקאים בישראל, להביא לידיעת הציבור את האופן שבו אנשים אלו תורמים לסבלם של האפריקאים בישראל ולבקר בחריפות התנהגויות אלו.

(ב) יתרה מכך, פגיעה בשמו הטוב של התובע, לא היוותה מטרה כפי שיפורט בהמשך.

(ג) לחילופין, ובנוסף, ייטען כי לתובע אין שם טוב ממילא לאור עיסוקיו השנויים במחלוקת, וכן כי הגורם היחיד שהוביל לשם רע ביחס לתובע, הוא התובע עצמו.

150. מוכחש האמור בסעיף 4 באופן בו נוסח. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען כי:

- (א) לשיטת הנתבע אין המדובר בפרסום משמייך אלא פרסום ביקורתי בשל התנהלותו הבעייתית, בלשון המעטה, של התובע, כמתואר לעיל.
- (ב) מוכחש הייחוס לנתבע באופן בו הדברים מיוחסים לו בסעיף.
- (ג) כמו כן, מוכחשת הטענה כי לתובע לא נותרה ברירה אלא להגיש את התביעה – בפועל, הגשת התביעה נועדה למנוע את המשך הביקורת על התובע.
151. מוכחש האמור בסעיף 5 לכתב התביעה בכל הנוגע למעורבותו של התובע בפרויקט חקלאי בדרום-סודן מחוסר ידיעה. כמו כן מוכחש האופן בו מוצג הנתבע בכתב התביעה.
152. מוכחש האמור בסעיף 6 באופן בו הדברים נוסחו.

- (א) מבלי לגרוע מכלליותה של ההכחשה, מוכחש האמור ביחס לתרגום המושג Ringleader. מושג זה, בהקשרה של הכתבה, אינו מתרגם בהכרח לביטוי 'ראש כנופיה', במובנו הרומנטי-היסטורי. המושג מובן גם ככזה המתייחס למי שמוביל תנועה, מגמה, פעולה, כגון מובילי מחאות למיניהם.⁴ בהקשר זה, אי אפשר שלא לראות בתובע, כמי שעמד בראש מיזם שערורייתי ונעדר כל עכבות מוסריות, כמי שעומד בראש חבורה של אנשים המטקסים עצה ודרך כיצד להלבין את שמו ודמותו של מי שמיוחסים לו פשעים נוראיים מכל. כמפורט לעיל, בפסקה 96, כך עשה התובע שימוש במונח במסגרת שיתוף המאמר מטעמו בשפה העברית.
- (ב) לחילופין, הנתבע יטען כי גם אם המושג Ringleader יפורש כ'ראש כנופיה', ממילא אין בפירוש זה משום לשון הרע, כפי שנקבע על ידי בתי המשפט בישראל.

153. מוכחש האמור בסעיף 7 באופן בו נוסח.

- (א) מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו יטען, כי מוכחש האמור ביחס לאמירה כי הוספת התובע לרשימה נעשתה ללא כל בסיס. הנתבע התבסס בכתבתו על כתבת תחקיר ששודרה בתוכנית "אולפן שישי" בערוץ 2, שכלל הינה תוכנית מקצועית ואמינה. הנתבע מקפיד ליחס את כל העובדות שהוא מציין בכתבתו לאותו תחקיר. הבסיס אם כן נמצא. התובע מעולם לא הכחיש את העובדות שנחשפו בערוץ 2, אלא רק ניסה להסבירן, ומאוחר יותר אף הודה בהן בפה מלא – תוך ניסיונות הצטדקות – בראיון ששודר בגלי צה"ל.

- (ב) לא מוכחש כי הנתבע נהג לערוך רשימה שנתית מאז 2012, המדרגת את בעלי ההשפעה הגדולה ביותר או בעלי ההתנהגות הפוגענית והבלתי-מוסרית ביותר כלפי הפליטים האפריקאים בעיניו של הנתבע. זאת, במטרה לבטא את הביקורת החריפה על החומרה הרבה שבמעשיהם הבלתי-מוסריים ואת הסכנה הגדולה הגלומה בהם לערכים הומניסטיים אוניברסאליים – ערכים שהנתבע מבקש לקדם.

- (ג) לא מוכחש כי הנתבע מיקם את התובע ואת מעשיו במקום התשיעי באותה רשימה ואף הוסיף את תמונתו, לאמור כי מעשיו של התובע נתעבים מספיק כדי להיכנס לרשימה אך ישנן התנהגויות נתעבות משלו – לדעת הנתבע, שהרי אין המדובר במדד אובייקטיבי-מדעי – שנמצאות לפניו ברשימה.

⁴ דוגמאות ניתן למצוא בכתבות העיתונאיות הבאות: Turkey warns protest ; Hong Kong protest ringleaders are arrested ; Freedom movement ringleaders ; Chinese hunt Tibetan protest ringleaders ; ringleaders they face life in jail Feminist ; Animal rights movement's ringleaders ; Samuel Adams: Ringleader of the American Revolution political ringleaders working ; Why France's Political Ringleaders Don't Pass Muster ; movement's ringleaders behind the scenes ; ואלה כמובן רק דוגמאות לסבר את האוזן.

(ד) לא מוכחש כי הנתבע לא פנה לקבלת תגובה מהתובע, אולם מוכחש כי חלה עליו חובה כזו בהינתן כי מדובר במאמר דעה, ולאור העובדה כי התובע קיבל את הבמה במספר הזדמנויות להגיב לתוכן הדברים, אשר יוחסו לו במספר כלי תקשורת. בנוסף, הנתבע מפנה בכתבתו, באמצעות קישור, לתגובה שנתן התובע בראיון לגלי צה"ל ושצוטטה באתר האינטרנט של חדשות 2. שם כאמור, התובע איננו מכחיש את הדברים ואף מודה בהם.

154. מוכחש האמור בסעיף 8 לכתב התביעה, באופן בו נוסח. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו יטען כי:

(א) מוכחש כי השאלה המופיעה בסוף הקטע העוסק בתובע היא שאלה רטורית. הנתבע יטען כי זוהי שאלה פתוחה המעלה השערות אפשריות סבירות ביחס למניעיו של התובע, שהביאו אותו לפעול כפי שמתואר בכתבה, אשר בסופה **דעתו** השלילית של הנתבע ביחס להתנהגותו של התובע, יהיו מניעיו אשר יהיו. הנתבע יטען כי הקורא הסביר מבין מהגשה זו של הדברים, כי אלו הן השערותיו האישיות של הנתבע וכי הוא מוזמן להעלות את השערותיו-הוא לגבי מניעיו של התובע ביחס למתואר בכתבה.

(ב) מוכחש כי השאלה נועדה לבזות את התובע. לנתבע אין שום עניין אישי נגד התובע, הוא לא מצוי איתו בתחרות עסקית או אחרת, לא מכיר אותו באופן אישי ואין לו עניין לפגוע בו באופן אישי כפי שהתובע מנסה לצייר. עניינו של הנתבע הוא במעשיו הבלתי-מוסריים של התובע ובחלקו הפעיל בשימור מצבם הקשה של אזרחי דרום-סודאן ובתוך כך, של הפליטים האפריקאים בישראל.

155. מוכחש האמור בסעיף 9 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו יטען כי:

(א) הנתבע יטען כי הגם שהציטוט מהווה הבעת דעה מובהקת, הוא איננו חסר בסיס. דעותיו של הנתבע ביחס לתובע ותובנתו האישית ביחס להתנהלותו מבוססים על העובדות שנחשפו בתחקיר של ערוץ 2, אשר לא הוכחו על-ידי התובע בהזדמנויות השונות שניתנו לו להגיב לדברים.

(ב) מוכחש כי הציטוט מהווה לשון הרע בהקשר המשפטי כפי שהדבר מוצג על ידי התובע.

(ג) מוכחש כי הציטוט נועד לבזות את התובע.

(ד) מוכחש כי הציטוט מהווה האשמה בגזענות. הנתבע יטען כי השאלה הפתוחה, שבה הוא תוהה לגבי מניעיו של התובע בסיוע לשיפור תדמיתו של רודן אכזר, כוללת את האפשרות שהוא גזען, ולצידה אפשרות נוספת שלפיה התובע איננו גזען בעצמו, אלא "רק" מנצל את גזענותה של המערכת העולמית ואת היותו אדם לבן ופריבילגי בתוכה.

(ה) בנוסף, הנתבע יטען כי אף השורה האחרונה, המסכמת את דעתו לגבי התנהגותו השלילית של התובע, מעידה בעיני הקורא הסביר כי הנתבע אינו מאשים בהכרח את התובע בגזענות, זאת מאחר שאפיונו כגזען אינה משנה לו לצורך גיבוש עמדתו השלילית ביחס להתנהגותו.

(ו) לא מוכחש הייחוס לתובע בדבר מעורבותו בנסיון הלבנת פשעי המלחמה של נשיא דרום סודאן כפי שהדברים עלו מתחקיר ערוץ 2.

156. מוכחש האמור בסעיף 10 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו יטען כי:

(א) מוכחש כי הנתבע לא ערך בדיקה של הטענות שבציטוט. כאמור לעיל, הנתבע יטען כי עמדתו המובאת בציטוט מבוססת.

(ב) מוכחש כי היה על הנתבע לפנות לתובע לקבלת תגובה לדברים. הן מאחר שמדובר במאמר דעה – עובדה המחלישה את החובה לפנות לקבלת תגובה, הן בשל העובדה כי התובע הגיב לתוכן הדברים לפחות בשתי הזדמנויות והן לאור העובדה כי הנתבע הוסיף בכתבתו קישור לתגובתו של התובע ביחס לעובדות המופיעות בכתבת התחקיר של ערוץ 2.

157. מוכחש האמור בסעיף 11 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען כי:

(א) מוכחש כי לנתבע הייתה כוונה לפגוע בשמו הטוב של התובע.

(ב) מוכחש כי התרגום היחיד למושג ringleader הוא 'ראש כנופיה' וממילא מוכחש כי הביטוי 'ראש כנופיה' הוא משום לשון הרע, בוודאי על רקע פעילותו השנויה במחלוקת של התובע כמתואר לעיל.

158. מוכחש האמור בסעיף 12 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען כי:

(א) מוכחש כי המאמר כולל "האשמות שווא" או כי אלה האשמות "חסרות בסיס".

(ב) מוכחש כי לנתבע הייתה כוונה לפגוע בשמו הטוב של התובע.

159. מוכחש האמור בסעיף 13 לכתב התביעה.

160. לא מוכחש האמור בסעיף 14 לכתב התביעה ביחס למופיעים ברשימתו של הנתבע. מוכחש כי המדובר בכתבה מכפישה וכי המדובר בפרסומים מכפיישים.

161. מוכחש האמור בסעיף 15 לכתב התביעה ביחס להקשר שבו הוצגה תמונת התובע יחד עם הציטוט האמור, ובאופן בו נוסח הסעיף. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען, כי על מנת לתקן את הרושם שהתובע מנסה ליצור, כאילו הנתבע רדף אותו באופן אישי ופרסם את תמונתו כחלק מרדיפה אישית זו, הנתבע יטען כי באותו היום פרסם אחת אחרי השנייה את תמונתם של כל אחד מהאנשים שכלל ברשימתו לפי סדר יורד, ולצד כל אחת מהן הוסיף תמצית של הדברים המיוחסים לכל אחד מהם. בהקשר זה, תמונת התובע מהווה עוד אחת מן התמונות שפורסמו, היא אינה בולטת מהן או ייחודית יותר, אלא להיפך, בשל היות התובע מדורג נמוך ברשימתו של הנתבע הוא מייצר פחות תשומת לב בעיני הקורא הסביר.

162. מוכחש האמור בסעיף 16 לכתב התביעה באופן בו נוסח. הנתבע מכחיש כי המדובר בכתבה מכפישה. הנתבע מכחיש את הקביעה התמוהה, בפרט לאור העובדה כי התובע לא ניסה להוכיח כי נגרם נזק לשמו הטוב. מעבר לכך, כפי שהובהר לעיל, לתובע אין שם טוב לאור עיסוקיו ולאור פועלו המבקש להלבין את פשעיו של נשיא דרום סודאן ולהציגו כמנהיג נורמטיבי, לצד קרבן אונס של חיילי צבא דרום סודאן.

163. מוכחש האמור בסעיפים 17-18 לכתב התביעה, בין היתר בשל העדר רלוונטיות והעדר יריבות בין התובע ובין הנתבע.

(א) מבלי לגרוע מכלליות ההכחשה, ייאמר כי הציטוט בסעיף זה אינו מייצר יריבות בין התובע לנתבע והדבר ברור ומפורש. הבאתו והתייחסות אליו כאל פרסום לשון הרע נוסף היא ניסיון נפל להטות את ליבו של בית המשפט הנכבד נגד הנתבע באמצעות תיאורו כמי שיוצא נגד גורמים שיפוטיים בישראל. צירופו לכתב התביעה שבו טוען התובע לפגיעה בשמו הטוב שלו עצמו, הוא בבחינת חוסר תום לב מובהק של התובע, ולא בפעם הראשונה במסגרת כתב התביעה. על פניו, ניכר כי קיימת הצדקה משפטית לבקש את מחיקת הסעיף מכתב הטענות של התובע.

(ב) הנתבע יטען, כי דווקא העובדה שהוא כלל את שמו של התובע ברשימתו לצד בכירים בחברה הישראלית ובהם שר, חבר-כנסת, רב, פרופסור, מפכ"ל ואף ראש ממשלה, אשר את כולם הוא

מבקר ואת חלקם אף בחריפות גבוהה יותר מזו שהשתמש בה נגד התובע, דווקא מורידה מקיומו של לשון הרע, מציירת את התובע בעיני הקורא הסביר כמי שעומד בשורה אחת עם ראשי ובכירי החברה והשלטון בישראל, ויותר מכל, מצביעה בעיני הקורא הסביר על כך שמדובר בדעתו האישית של הכותב במסגרת ביקורת פוליטית על אישים אלו.

(ג) מוכחש כי הקישור לכתבה שצורף לפרסום השלישי מהווה פרסום נפרד ועצמאי מן הפרסום הראשון.

164. מוכחש האמור בסעיף 19 לכתב התביעה, באופן בו נוסח. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען כי:

(א) מוכחש כי הקישור לכתבה מהווה פרסום נוסף נפרד ועצמאי.
(ב) מוכחש כי הכיתוב "עשרת הגזענים הראשיים במלחמתה של ישראל נגד אפריקאים" מהווה עילה לתביעת דיבה בשל כך שברור מן הניסוח כי מדובר בהבעת דעה בלבד, שהרי כאמור לעיל, ברור לכל קורא סביר כי הנתבע לא ביצע או התכוון לבצע מחקר אמפירי התומך בדירוג האמור וכי אף לא ניתן לבצע דירוג שכזה, וכי הדירוג המופיע בכתבה הוא בבחינת הבעת דעתו של הנתבע על מעשיהם של האישים המצויינים בכתבה המעידים לדעת הנתבע על גזענות.

(ג) מוכחש כי תמונת התובע לצד הכיתוב האמור היא לשון הרע, הן כפרסום עצמאי והן כפרסום לצד הכיתוב. הנתבע יטען כי מכיוון שהכיתוב עצמו מוגן בהגנת הבעת הדעה גם התמונה נכללת בהגנה זו. בנוסף, יטען הנתבע, כי יש בהצבת תמונתו של התובע לצד פרצופים מוכרים ועל-פי רוב, אהודים על חלקים בציבור הישראלי, כגון ראש הממשלה, שר בממשלה, חבר כנסת, מפכ"ל המשטרה, דיקן אוניברסיטה וכן הלאה, דווקא כדי למצב את התובע בדרגה אחת עם אותם אנשים נחשבים.

165. מוכחש האמור בסעיף 20 לכתב התביעה באופן בו נוסח.

(א) מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו, הנתבע יטען, כי הביטוי גזען בהקשרו הנוכחי מבטא הבעת דעה בעניין ציבורי העולה ממעשיו והתבטאויותיו של התובע, ולא בהכרח קביעת עובדה.
(ב) מוכחש כי הכתבה האשימה את התובע בהנהגת כנופיה, ולחילופין כי המדובר בלשון הרע.

166. מוכחש האמור בסעיף 21 באופן בו נוסח. עמדת הנתבע כי אין המדובר בכתבה מכפישה אלא מאמר דעה.

167. מוכחש האמור בסעיף 22. אין המדובר בפרסום חדש אלא הפניה על זרך הצגת קישור ברשת חברתית, אל הפרסום הראשון. הטענה בסעיף מעידה כי התובע אינו מבחין בין פרסום ובין הפניה, והאופן המאולץ בו מוצגים הדברים מלמד אותנו על מופרכותה של התביעה כולה.

168. מוכחש האמור בסעיף 23 לכתב התביעה. הנתבע יטען כי ה-"פרסום" השישי אינו מייצר יריבות בינו לבין התובע, שכן הוא אינו מתייחס אליו אלא לאדם אחר הנכלל במאמר. כמו-כן, יטען הנתבע כי הקישור המופיע ב"פרסום" זה הוא קישור לפרסום הראשון ועל כן, אין המדובר בפרסום חדש.

169. מוכחש האמור בסעיף 24 לכתב התביעה ביחס להיותו של הקישור לכתבה פרסום נוסף. מוכחש כי מאמרו של התובע הינו "כתבה מכפישה".

170. מוכחש האמור בסעיף 25 לכתב התביעה. הנתבע יטען כי אמירתו של התובע המייחסת לו רמאות והטעיה היא בגדר האשמה מופרכת, כוזבת, ונעדרת כל בסיס. לכל קורא סביר ברור מנוסח הערותיו של

הנתבע לצד הקישורים למאמר כי הם מהווים הבעת דעה בלבד, וכי הם אינם מתיימרים להיות דיווח עיתונאי עובדתי ועצמאי. האמור במאמר, כן נשען על ליקוט ואיסוף עובדות ממקורות תקשורתיים שונים, אשר האמור בהם לא הוכחש, ובכך כן מתבטאת הגינותו ומקצועיותו העיתונאית של הנתבע.

171. מוכחש האמור בסעיף 26 לכתב התביעה כי המדובר בכתבה מכפישה.

172. מוכחש האמור בסעיף 27 לכתב התביעה.

(א) מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו, מוכחש כי המדובר בכתבה מכפישה או פרסומים מכפישים.

(ב) הנתבע יטען כי הכינוי 'גזען-על', בהקשרו הנוכחי, מהווה הבעת דעה.

(ג) מוכחש כי הפרסומים נועדו לפגוע בשמו הטוב של התובע.

173. מוכחש האמור בסעיף 28 לכתב התביעה. הנתבע יטען כי ה-"פרסום" התשיעי אינו מקיים יריבות בינו לבין התובע. כמו-כן, מוכחש כי הקישור לכתבה מהווה פרסום נוסף ונפרד. בנוסף, מוכחש כי המדובר בכתבה מכפישה, אלא המדובר במאמר דעה.

174. מוכחש האמור בסעיף 29 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען כי:

(א) הנתבע יטען כי הכיתוב אינו מייחס לתובע חלק בטיהור אתני של הפליטים האפריקאים וכי מגוון לקרוא כך את הדברים כאשר הדברים מיוחסים באופן מפורש למדינת ישראל, אשר התובע אינו נמנה על נבחריה או על קובעי ומבצעי מדיניותה הרשמיים. עובדה זאת אינה יכולה להיעלם מעיני הקורא הסביר.

(ב) הכיתוב אינו מייחס לתובע חלק בטיהור אתני אלא מצביע על כך שעמדתו היא כי הטיהור האתני שמבצעת ישראל – לטענת הנתבע – מהווה חלק מאותה מגמה של רדיפת האפריקאים שמאפיינת את מעשיהם של האישים הנכללים ברשימה.

(ג) הדברים אם כן, אינם מיוחסים לתובע, גם לא ברמיזה, אלא למדינת ישראל ומקבלי ההחלטות שלה, כחלק מביקורתו הפוליטית של הנתבע על המדיניות הקשה והפוגענית שמנהלת ממשלת ישראל נגד מבקשי המקלט האפריקאים בכל החזיתות ובכל תחומי החיים.

175. מוכחש האמור בסעיף 30 לכתב התביעה ביחס להיותו של הקישור לכתבה פרסום נפרד. הנתבע יטען כי הביטוי "גדולי הגזענים של 2016" מהווה הבעת דעה, שהרי ברור לכל כי המצוינים בכתבה אינם בהכרח "גדולי הגזענים" אלא רק מכוונים כך על-ידי הנתבע. מוכחש כי המדובר בכתבה מכפישה.

176. מוכחש האמור בסעיף 31 ביחס לשיקוליו של התובע לא להכליל קישורים נוספים לכתב התביעה – מחוסר ידיעה. יוער, כפי שנאמר במספר הזדמנויות לעיל, כי עצם שיתוף הקישור לכתבה אינו מהווה פרסום נפרד ועצמאי מן הפרסום המקורי. מוכחש כי המדובר בכתבה מכפישה.

177. מוכחש האמור בסעיף 32 לכתב התביעה באשר להיקף החשיפה של אתר האינטרנט בו פורסם המאמר. מוכחש האמור בסעיף זה כאילו המדובר בכתבה מכפישה או פרסומים מכפישים.

178. מוכחש האמור בסעיף 33 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו, יטען התובע כדלקמן:

(א) מוכחש כי המדובר בכתבה מכפישה.

(ב) מוכחש כי מאמרו של הנתבע הופץ על ידי משתמשים נוספים, מחוסר ידיעה.

- (ג) מוכחשת הפרשנות שמעניק התובע לפסק הדין בעניין ת.א. 19430-03/14 **ניידילי תקשורת בע"מ נ' יואל שאול**, ובפרט בהטלת אחריות נוספת בגין אותו פרסום על הנתבע, אשר ממילא נתבע בגין הפרסום, וזאת לאור סעיף 7א(ד) לחוק איסור לשון הרע.
- (ד) יוער, כי העובדה שהתובע אינו תובע בגין אותם "שיתופים" של מאמר הנתבע כפרסומים עצמאיים במסגרת התביעה, מעידים כי הוא מכיר בחולשת הטענות.
179. מוכחש האמור בסעיף 34 לכתב התביעה. בפרט, מוכחש כי המדובר בפרסום משמץ או כי מוטלת עליו חובה להסיר את השיתופים, ככל שיש לו שליטה על כך (דבר המוכחש מחוסר ידיעה).
180. מוכחש האמור בסעיף 35 לכתב התביעה. בפרט, מוכחש הייחוס של התובע לנתבע הפצת לשון הרע.
181. מוכחש האמור בסעיף 36 מחוסר ידיעה. מוכחש האמור בסעיף כי המדובר בכתבה מכפישה.
182. מוכחש האמור בסעיף 37 מחוסר ידיעה. מוכחש האמור בסעיף כי המדובר בכתבה מכפישה.
183. מוכחש האמור בסעיף 38 מחוסר ידיעה. מוכחש האמור בסעיף כי המדובר בכתבה מכפישה.
184. מוכחש האמור בסעיף 39 מחוסר ידיעה. מוכחש האמור בסעיף כי המדובר בכתבה מכפישה.
185. מוכחש האמור בסעיף 40 מחוסר ידיעה. מוכחש האמור בסעיף כי המדובר בכתבה מכפישה.
186. מוכחש האמור בסעיף 41, אשר מהווה ספקולציה חסרת בסיס. מוכחש האמור בסעיף כי המדובר בכתבה מכפישה.
187. מוכחש האמור בסעיף 42 מחוסר ידיעה. מוכחש האמור בסעיף כי המדובר בכתבה מכפישה.
188. מוכחש האמור בסעיף 43 מחוסר ידיעה. מוכחש האמור בסעיף כי המדובר בכתבה מכפישה.
189. ביחס לסעיפים 32-43, מוכחש כי יש לראות כל שיתוף או הבעת אהדה למאמר על גבי הרשתות החברתיות כפרסום נפרד אשר הנתבע אמור לשאת באחריות נפרדת ביחס אליו.
190. מוכחש האמור בסעיף 44 בדבר היות המאמר כולל פרסומים מכפישים. מוכחש המובלע בסעיף זה כי מוטלת על הנתבע חובה כלשהיא – אתית, משפטית או אחרת – לפנות אל התובע כאשר הוא מפרסם מאמר דעה, המבוסס על עובדות ותחקירים עיתונאיים שהתובע יכל להגיב להם ואף להגיב להם (אך לא מצא לנכון להכחישם). הדברים הינם בבחינת קל וחומר ביחס לקישורים שביצע הנתבע לכתבה על גבי הרשתות החברתיות.
191. מוכחש האמור בסעיף 45 כי המדובר בפרסומים מכפישים וכי מאמרו של הנתבע הינו כתבה מכפישה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען כי:
- (א) מוכחש כל המתואר במכתבו של התובע באופן בו הוא מוצג וכל הדרישות המופיעות בו.
- (ב) מכתבו של התובע אל הנתבע כללה מספר דרישות בלתי סבירות, קטנוניות המעידות על חוסר תום לב מצידו. בייחוד לאור העובדה כי הנתונים העובדתיים המופיעים בכתבה של הנתבע היו מצויים – ועודם – באתר האינטרנט של ערוץ 2, שם גלויה לעיני כל הכתבה הכוללת את התייחסותו של התובע אליה. למותר לציין כי למיטב הידיעה התובע לא פנה לערוץ 2 בבקשה להסרת הפרסומים ולא הגיש נגד הערוץ תביעת לשון הרע בגינם, על אף שהם אלו שפרסמו לראשונה את הדברים המצוטטים בכתבה של הנתבע, ועל אף שלערוץ 2 יש תפוצה רחבה בהרבה

מזו של חשבון הטוויטר של הנתבע, ולא יהיה בלתי סביר לשער כי לערוץ תקשורת מרכזי בישראל ישנה תפוצה רחבה יותר מלאתר אינטרנט שולי אחד מיני רבים ברשת. מה פשר הסלקטיביות של התובע בהגנה על שמו הטוב – תמהנו.

(ג) יוער, כי שליחת מכתבי איום רבים, הינו מאפיין נוסף של תביעות השתקה מסוג SLAPP.

192. מוכחש האמור בסעיף 46 ואופן ייחוס הדברים לנתבע. מוכחש כי המדובר בכתבה מכפישה ופרסומים מכפישים. מכתבו של התובע היווה חוליה אחת מיני רבות של תביעת השתקה זו.

193. מוכחש האמור בסעיף 47 באופן בו נוסח. אכן, האחריות והשליטה להסרת פרסום מצוי לבעל השליטה של אתר האינטרנט בו פורסמה הידיעה, או מפעילי האתר. לפיכך, ככל שהתובע סבור כי קיימת לו טענה טובה, הפנה אותו הנתבע אל בעלי אתר האינטרנט (דבר אשר התובע בחר שלא לעשות, מסיבותיו שלו). יובהר, כי לנתבע אין שליטה על האתר האמור, והוא אינו אחד ממפעיליו.

194. מוכחש מכל וכל האמור בסעיף 48 לכתב התביעה. הנתבע אינו משפטן, ואין לראות בתשובתו זו בשום פנים ואופן הודאת בעל דין כי המדובר בפרסום המהווה לשון הרע או כי נעשה במטרה לפגוע בתובע. לא ברור מהיכן התובע מגיע למסקנה זו, אשר מהווה משאלת לב ותו לא. התייחסות הנתבע בהפניית הייתה אך ורק לגבי הדרישה להסרת מאמר הדעה שלו מעל גבי רשת האינטרנט, הא ותו לא.

195. לא מוכחש האמור בסעיף 49 באשר לעצם שליחת המכתב. מוכחש כי המדובר בכתבה מכפישה וכן מוכחש תוכן המכתב והפרשנות המשפטית המוצגת על ידי התובע.

196. מוכחש האמור בסעיף 50 לכתב התביעה ביחס לניסיון ליתר את הגשת התביעה מחוסר ידיעה.

197. מוכחש האמור בסעיף 51 לכתב התביעה כי המדובר בכתבה מכפישה ובפרסומים מכפישים.

198. מוכחש האמור בסעיף 52 לכתב התביעה. בפרט, מוכחש כי מטרתו של הנתבע הייתה לפגוע בשמו הטוב של התובע. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען כי:

(א) בעניין סבלנותו הרבה של התובע, הנתבע יטען כי זוהי קביעה שקשה להסכים עימה שכן סבלנות רבה דורשת גם סבלנות לביטויים צורמים וקשים והתמודדות עימם במישור הציבורי, ולא בהליכים משפטיים.

(ב) מוכחש כי לתובע לא הייתה שום אפשרות אחרת להגן על שמו הטוב. הנתבע יטען כי התובע הוא אישיות בכירה, מוכרת ומקושרת בישראל ובעולם. התובע יכול היה – וראוי היה כי יפעל כך – להתמודד עם הביטויים המעצבנים שהביע הנתבע באמצעות דיון ציבורי, כפי שהוא עשה במקרה של תחקיר ערוץ 2 – שם הוא בחר, תחת נקיטה בצעדים משפטיים, להשמיע את קולו באמצעי התקשורת בתגובה לדברים שנאמרו עליו. מכאן, שלא היו חסרות ברירות בידיו של התובע במקום להביא את העניין לבית המשפט.

199. לא מוכחש האמור בסעיף 53 לכתב התביעה אם כי מוכחש כי הפרסום של הנתבע מהווה לשון הרע אשר נופל במסגרת החוק באופן המוצג על ידי התובע.

200. מוכחש האמור בסעיף 54 לכתב התביעה ובפרט כי מאמרו של התובע הינו כתבה מכפישה ופרסומים מכפישים.

201. לא מוכחש האמור בסעיף 55 לכתב התביעה באשר ללשון החוק אם כי מוכחש כי הוראות החוק המובאות חלות בעניינו של הנתבע.

202. מוכחש האמור בסעיף 56 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען כי:

(א) הנתבע יטען כי האמירות "גזעני-על", "מנהיג כנופיה" ו"עשרת הגזענים הגדולים" מהוות הבעת דעה מובהקת.

(ב) הנתבע יטען כי ייחוס לתובע יוזמה, הובלה וקידום מיזם של הלבנת פשעי מלחמה מוגנת בהגנת העיתונאות האחראית ובהגנת אמת בפרסום.

(ג) מוכחש כי הנתבע ייחס לתובע שיתוף פעולה עם טיהור אתני.

203. לא מוכחש האמור בסעיף 57 ביחס לציטוט מספרם של גנאים, קרמניצר ושנור. מוכחשת הרלוונטיות של הציטוט למאמרו של הנתבע.

204. מוכחש האמור בסעיף 58 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען כי:

(א) האמירה לפיה הנתבע השתלח באופן נטול רסן בתובע היא הגזמה היסטורית. הנתבע הביע את דעתו ביחס להתנהגותו של התובע – גם אם במילים חריפות – לאור החשיפה בתחקיר ערוץ 2 על פועלו.

(ב) מוכחש כי הבעת הדעה של הנתבע ביחס לתובע, מעשיו והתבטאויותיו מהווה לשון הרע.

(ג) בעניין הציטוט מפסק הדין בעניין ת.א. 5197-06/08 שמואל בר תור נ' דב הירש, מוכחשת הרלוונטיות שלו. הנתבע לא ייחס לתובע את המעשים המפורטים בציטוט ועל כן לא ניתן לגזור ממנו שדבריו של הנתבע מהווים לשון הרע. התובע מנסה לבצע קישורים מאולצים ומלאכותיים, אשר מעידים על זלות התביעה ומופרכותה.

205. מוכחש האמור בסעיף 59 לכתב התביעה. דבריו של הנתבע לא נועדו לשם השפלתו של התובע בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה או לבוז, אלא נועדו להביע את עמדתו הביקורתית והמסוייגת ביחס למעשיו הבלתי מוסריים בעיניו של הנתבע וההתבטאויות אשר נלוו להם. מעשים אלו – שלא הוכחו על ידי התובע – ראויים לגנאי בעיני כל אדם סביר.

206. מוכחש האמור בסעיף 60 לכתב התביעה. לא הפרסום כי אם מעשיו של התובע – שכאמור לא הוכחו – הם אלו הגורמים לאדם הסביר לחוש גנאי ובוז. הפרסום נעשה בראש ובראשונה על ידי חדשות הערוץ 2; הנתבע רק הנגיש אותם במאמרו והביאם לידיעת הציבור בליווי הבעת שאט הנפש של הנתבע ממעשים אלו – שהיא הבעת דעה המוגנת במסגרת חופש הביטוי.

(א) בהקשר זה יש לציין כי לא כל פרסום או הבעת דעה עם קונוטציה שלילית מהווה לשון הרע. בתי המשפט פסקו לא אחת כי גם גידוף לכשעצמו (כגון כינוי אדם "מטומטם" או "טיפש") אין בהם כדי לבסס לשון הרע, אלא הבעת דעה, המוגנת על פי הדין.

(ב) הבעת הדעה עצמה, חרף הבוטות המאפיינת אותה, אינה יכולה להיות מוגדרת כלשון הרע, רק כיוון שהדבר יוצר אי נוחות אצל התובע. זאת בפרט, כאשר הבעת דעה זו באה לעולם לאור מעשים והתבטאויות של התובע עצמו, אשר אין דרך אחרת לפרש אותם לבד מכאלה הטבולים בגזענות.

207. מוכחש האמור בסעיף 61 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען כי:

(א) הצגתו של הנתבע כעיתונאי עצמאי אינה נוסכת על כלל פרסומיו, ובפרט מאמרי הדעה שלו, נופך אובייקטיבי של ביסוס עובדתי. העיתונאות המקצועית המכובדת מלאה במאמרים מסוג דעה,

השונים במהותם מכתבות דיווח. לא עולה על הדעת כי עיתונאי הכותב מאמר דעה יוקע כעיתונאי בלתי מקצועי או כי לחילופין דבריו יובנו בהכרח כלשון הרע. רשימתו של הנתבע מהווה מאמר דעה מובהק שהאדם הסביר אינו יכול לטעות בו ככזה. הצגתו כעיתונאי עצמאי אינה מחייבת אותו לכתוב אך ורק כתבות דיווח, וכתבתו מאמרי דעה אינה פוגמת במקצועיותו כעיתונאי. זאת מבין כל אדם סביר.

(ב) מוכחשת שוב הקביעה כי היה על הנתבע לאפשר לתובע זכות תגובה, כאמור לעיל.

(ג) מוכחש כי הכתבה של הנתבע מהווה סיקור במובן של דיווח על עובדות. הכתבה הינה הבעת דעה מובהקת המתבססת באופן מפורש, גלוי ועקבי על סיקור אחר, שנעשה ולא הוכחש על-ידי התובע במספר הזדמנויות שניתנו לו. נזכיר כי גם במכתביו של ב"כ התובע אל הנתבע, לא הכחיש זה את המיוחס לו במסגרת כתבת ערוץ 2.

208. מוכחש האמור בסעיף 62 לכתב התביעה. בוטות הפרסומים אינה שוללת מהנתבע את ההגנות העומדות לו על-פי חוק איסור לשון הרע. גם כוונת הנתבע אינן שוללות את ההגנות על-פי החוק – אף על פי שכוונתו של הנתבע שונת בתכלית מאלו שמייחס לו התובע. כך גם לגבי היעדר פניה לקבלת התייחסות התובע לפרסום, הדבר אינו שולל את ההגנות על פי החוק, במיוחד במקרה שבו לא הייתה חובה כזו על הנתבע, אשר הסתמך כאמור על כתבות ממקורות עיתונאיים רציניים.

209. מוכחש האמור בסעיף 63 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו ייטען כי:

(א) מוכחש כי הפרסומים הנוספים מהווים פרסומים נפרדים. כאמור לעיל, הפצת המאמר ברשת החברתית אינה מהווה פרסום נוסף של המאמר, כי אם הפצה של אותו הפרסום שממילא קיים באינטרנט. בסופו של יום המדובר בפרסום אחד ולא בפרסומים נפרדים כפי שהתובע מבקש להציגם, ומשכך הוא אינו זכאי לפיצוי בגין כל פרסום בנפרד, בהתאם לסעיף 7(א) לחוק איסור לשון הרע (זאת מבלי לגרוע מהכחשת הנתבע כי התובע זכאי לפיצוי כלשהו).

(ב) מוכחש כי הפרסומים גרמו לתובע לנזקים כלשהם. חזקה על התובע כי אילו היו נגרמים לו נזקים ממשיים, בוודאי לאור הסכומים בהן מתבצעות עסקאותיו, היה זה תובע בגין נזק ממשי. בחירתו להסתתר מאחורי תביעה ללא הוכחת נזק, מוכיחה כי לא רק שאין במאמרו של הנתבע לשון הרע אלא שהיא לא גרמה כל נזק שהוא לתובע.

210. לא מוכחש האמור בסעיף 64 לכתב התביעה. מוכחשת הרלוונטיות של הסעיף למאמרו של התובע.

211. מוכחש האמור בסעיף 65 לכתב התביעה.

(א) מוכחשת כוונת הנתבע לפגוע בתובע.

(ב) מוכחש כי עשרת הפרסומים המובאים בכתב התביעה מהווים פרסומים נפרדים (ככל שאפשר לראות בפרסומים 10-2 כפרסומים), והדבר מוכחש כאמור לעיל.

(ג) מוכחש כי קיימים עשרה פרסומים. שלושה מן הפרסומים כלל אינם מקיימים יריבות בין התובע לנתבע, והשאר אינם מהווים פרסום עצמאי אלא שיתוף של המאמר או רכיבים ממנו.

212. לא מוכחש הציטוט שהובא בסעיף 66 לכתב התביעה. עם זאת, מוכחשת הרלוונטיות של הציטוט ביחס לתביעה, שכן הנתבע לא עיוול ביחס לתובע בעוללת לשון הרע.

213. מוכחש האמור בסעיף 67 לכתב התביעה.

(א) מוכחש כי הנתבע השתמש בהיותו עיתונאי כדי להציג את דבריו ככיסוי עיתונאי.

(ב) מוכחש כי הנתבע פרסם אודות התובע דברי בלע.

(ג) מוכחש כי יש לפסוק את פיצוי כלשהוא לתובע. מבלי לגרוע בכפירתו של הנתבע בעצם זכאות התובע לפיצויים, בקביעת הפיצויים יש להתחשב לא רק בשמו הטוב של אדם – שבמקרה הזה עיסוקו ממילא צובע את שמו בצבעים מפורקים על אחת כמה וכמה כאשר הוא אינו מכחיש את הדברים – אלא גם בזכות החוקתית לחופש הביטוי ובנחיצותה של חירות הביטוי בחברה דמוקרטית, ביתר שאת כאשר הביטוי נועד לגנות מעשים בלתי מוסריים. כמו כן, יש לבחון את הפורום בו פרסם הפרסום, היקף חשיפתו (בפרט הדבר רלוונטי ביחס לכיתובים ברשתות החברתיות, אשר להם אורך חיים קצר עד מאד, לעיתים בן דקות בודדות).

214. לא מוכחש האמור בסעיף 68 לכתב התביעה בכל הנוגע לסמכות המקומית.

215. מוכחשת סמכותו העניינית של בית המשפט הנכבד להורות על סעד של התנצלות כמבוקש בפסקה 69.4, שכן סמכות זו מצויה בגדרי סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי. מעבר לכלליותה של הכחשה זו, יטען כדלקמן:

(א) **ראשית**, בתי המשפט קבעו בעבר כי לא ניתן כלל לקבל סעד של התנצלות מהבחינה הערכית (ראו החלטת בית המשפט המחוזי בת"א, בעניין ת.א. 32235-03-10, **ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים, בסמינרים ובמכללות ואח' נ' עיתון "ישראל היום" ואח'** [החלטה מיום 6.2.2011, פורסם בנבו], אשר מהווה הלכה מנחה בעניין. בהחלטה זו קובעת כבי השופטת י' שבת, את הדברים הבאים:

"לטעמי, מעבר לנימוקי לשון החוק, תוך השוואתו לניסוחו בהצעת החוק, לא ניתן לחייב נתבע בפרסום התנצלות מטעמים ערכיים. לא בכדי קבע המחוקק, מעבר לפיצוי הכספי, סעדים של פרסום תיקון והכחשה המחייבים את הנתבע בעשיית מעשה בדמות פרסום פומבי של העובדות כפי שנקבעו על-ידי בית המשפט, להבדיל מפרסום אמירה או מחשבה אישית של הנתבע.

המשפט אינו אמור לעודד צביעות או הצהרות סרק שאין מאחוריהן דבר אמיתי
[...]"

(ב) **שנית**, וכעיקר הדברים, נקבע כי סעד מסוג זה אינו מצוי כלל בסמכותו של בית המשפט השלום אלא בסמכותו של בית המשפט המחוזי (ראו ת.א. 32235-03/10 בעניין **ארגון המורים שהוזכר לעיל** וכן ע"א (מח' ת"א) 1413-05/11 **ערוץ 10 הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו נ' ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים** (פורסם בנבו, 2.4.2012); וכן תא (הרצי') 71274-01-17 **שרון שפורר נ' לשכת עורכי הדין בישראל** [החלטה מיום 23.4.2017, פורסמה בנבו]

(ג) **כך או כך, סעד זה של התנצלות אין לו מקום ועמדת הנתבע היא כי יש למחוק אותו מתביעה זו, כבר בשלב מקדמי.**

216. מוכחש האמור בסעיף 69 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו, יטען הנתבע:

(א) מוכחש כי יש לקבל את כתב התביעה. לא מוכחשת הטענה המובאת בכתב התביעה כי יש לחייב את הנתבע בהוצאות התביעה, אם כי יש לחייבו בהוצאות הנתבע דווקא.

(ב) בהקשר זה, יובהר למען הסר ספק כי מוכחשות כל עילות התביעה הנטענות. הנתבע יטען בהקשר זה את הדברים הבאים:

i. כי התובע לא נהנה משם טוב וזאת כתוצאה ממעשיו ומעורבתו במיזם המוצג לעיל ומשאר פעילותו בשנים האחרונות, למן פרישתו מצה"ל;

ii. כי לא היו בפרסום מאמר הדעה ושיתוף מאמר זה ברשתות החברתיות משום לשון הרע; לחלופין -

iii. ככל שייקבע כי המדובר בהוצאה דיבה ולשון הרע - טענה המוכחשת מכל וכל - עמדת הנתבע היא כי עומדות לו הגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע, בראש ובראשונה ההגנה בדבר הבעת דעה בעניין ציבורי; בנוסף או לחלופין -

iv. עמדת הנתבע היא כי עומדת לו הגנת תום הלב שכן הרכיבים העובדתיים במאמרו הסתמכו על ידיעות בתקשורת שלא הוכחו על ידי הנתבע, חרף מספר הזדמנויות שניתנו לו, וכי אלה פורסמו בכלי תקשורת מובילים ואמינים מבלי שהובעה טענה כלשהיא ביחס לאמיתות הדברים על ידי התובע. משכך, גם אם היה באמור במאמר לשון הרע - טענה המוכחשת מכל וכל - עמדת הנתבע היא כי הדבר פורסם בתום לב והדברים האמורים במאמר משקפים הבעת דעה בשל התנהגות ומעשי התובע בעניין ציבורי, ועל כן עומדת ההגנה הקבועה בסעיף 15(4) לחוק איסור לשון הרע; בנוסף או לחלופין -

v. הנתבע יטען כי לא נגרם לתובע כל נזק, בניגוד הוא חייב בפיצוי כלשהו (בין אם מוכח ובין אם שאינו מוכח); בנוסף או לחלופין -

vi. עמדת הנתבע היא כי גם אם ייקבע כי הוצאה לשון הרע נגד התובע (דבר המוכחש מכל וכל) וגם אם ייקבע שהתובע זכאי לפיצוי (דבר המוכחש מכל וכל), עמדת הנתבע היא כי אז יש להחיל בעניינו את הוראות סעיף 19 לחוק איסור לשון הרע, ובפרט סעיף 19(1) (העוסק בחזרה על דברים שנאמרו בעבר, וצויין המקור בו הם נאמרו) וכן סעיף 19(2) (המתייחס לכך שהנתבע היה משוכנע באמיתות לשון הרע) וכן 19(3) (כי הנתבע לא כיוון לפגוע בתובע, אלא רק להעביר ביקורת עליו ועל המעשים וההתבטאויות המיוחסים לו, אשר לא הוכחו על ידו כאמור).

(ג) מוכחש האמור בסעיף 69.2 לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליותה של הכחשה זו, יטען הנתבע כי כל טענה להסרת פרסום מאתר האינטרנט electronic intifada יש להפנות לאתר עצמו ומפעיליו. הנתבע אינו מפעיל את האתר, אינו עובד בארגון המפעיל את האתר, ואין לו כל סמכות להורות למפעילי האתר להסיר את המאמר מהרגע שהוא פורסם. מעבר לכך, מוכחש כי קיימת עילה בדין להסרת המאמר או ההפניות למאמר כפי שנעשו על גבי הרשת החברתית. דינו של סעד זה להידחות בשל העדר יריבות.

(ד) מוכחשת עילת הסעד לפרסום הכחשה כנטען בסעיף 69.3 לכתב התביעה.

(ה) מוכחשת עילת הסעד לפרסום התנצלות על ידי הנתבע.

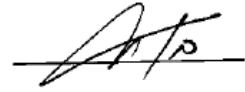
(ו) מוכחשת עילת חיובו של הנתבע בהוצאות התובע ו/או בשכר טרחת באי כוחו.

217. מכל הנימוקים לעיל, עמדת הנתבע היא כי יש לדחות את התביעה על הסף ולגופה, וכך לחייב את התובע בהוצאות ממשיות בגין הגשת התביעה, תוך שקלול העובדה כי המדובר בתביעת השתקה קלאסית, וזאת לרבות שכר טרחת עו"ד, והכל בצירוף מע"מ כדין.

היום, 30.5.2017

מיכל זיו, עו"ד (מ.ר. 74122)

שלומי זכריה, עו"ד (מ.ר. 42714)

ב"כ הנתבע

בבית משפט השלום בתל אביב-יפו

ת.א. 39897-03-17

ישראל זיו, ת.ז. 054905377

באמצעות עו"ד משה כאהן ואו אחי ממשרד משה כאהן –
עורכי דין ושותי מרחי ויצמן 2, תל אביב 6423902, טל': 03-
6914775, פקסי: 03-6914706

התובע

-- נגד --

דוד יהושע שין, ת.ז. 302324777

באמצעות עו"ד שלומי זכריה ואו מיכל זיו, שניהם ממשרד
שלומי זכריה – משרד עריכת דין, מרחי דוד חכמי 12, תל
אביב-יפו, 6777812, טל': 03.527527.3 פקסי: 03.527527.4

הנתבע

קובץ נספחים לכתב הגנה

נספח מס' 1	כתבה מהאתר שיחה מקומית מיום 18.10.2016	עמ' 38-43
נספח מס' 2א:	כתבת ערוץ 2 "הפרוייקט הישראלי למען הרודן מסודר" מיום 2.12.2016	עמ' 44-46
נספח מס' 2ב:	תקליטור ועליו הכתבה ששודרה בחדשות ערוץ 2 מיום 2.12.206	עמ' 47
נספח מס' 3:	תקליטור ועליו הראיון של התובע בגלי צה"ל מיום 8.12.2016	עמ' 49

נספח מס' 1 כתבה מהאתר שיחה מקומית מיום

עמ' 38-43

18.10.2016

מה הקשר בין עממאל רוזן, האלוף במיל' ישראל זיו והמשטר בדרום סודאן?

מאת ג'ון בראון | 18.10.2016

ממידע שהגיע לידי "שיחה מקומית" עולה כי איש התקשורת לשעבר עממאל רוזן נכח בראיונות גיוס עובדים לחברה בבעלותו של ישראל זיו העוסקת בייעוץ ביטחוני. זיו התם לאחרונה על הסכם עם הממשל הדרום סודאני. זיו בתגובה: אנחנו רק עוסקים בחקלאות

הפוסט נכתב בשיתוף נדב פרנקוביץ' ויעל מרום

בסוף ספטמבר התקיים בבג"ץ דיון בעתירתם של ח"כ תמר זנדברג ועו"ד איתי מק נגד ייצוא מערכת מעקב ישראלית לדרום סודאן. העתירה כולה מבוססת על חומר גלוי שפורסם בדוחות האו"ם ובתקשורת, אולם כל הדיונים התקיימו בדלתיים סגורות ולכן לא ניתן לחשוף את תוצאותיהם. חיות ולא נשמעו צהלות שמחה מצד העותרים לאחר ההחלטה, ניתן לנחש לאן התגלגלו הדברים. כנראה שלא לטובת מצב זכויות האדם בדרום סודאן.

לאחר הדיון פרסמה ח"כ זנדברג תמונה המתעדת את מעמד החתימה על הסכם מסף בין החברה הביטחונית הישראלית "גלובל", לבין הממשל בדרום סודאן. בתמונה נראה האלוף במילואים ישראל זיו, נשיא חברת "גלובל סי.אס.טי" המספקת ייעוץ ביטחוני ואימונים צבאיים במדינות שונות בעולם, לצד שרי הביטחון והחקלאות של דרום סודאן כשהם מחויכים מפה לאוזן.

מה שזנדברג אולי לא ידעה זה שהאדם הנספך המופיע בתמונה, ועושה כמיטב יכולתו להסתיר את פניו, הוא לא אחר מאשר העיתונאי לשעבר עממאל רוזן.

התמונה שח"כ תמר זנדברג פרסמה. האלוף במיל' ישראל זיו לצד שרי הביטחון והחקלאות של דרום סודאן. מצד שמאל מסתיר את פניו – עממאל רוזן (צילום: משרד החקלאות הדרום סודאני)

מה עושה עממאל רוזן בדרום סודאן? ובכן, לפני מספר חודשים שלח אלינו אמין (שם בדוי), אזרח דרום סודאן, תמונה של אדם, ישראלי, שאותו פגש בג'ובה, עיר הבירה של

מה הקשר בין עממאל רזן, האלוף במיל' ישראל ז"ו והמטטר בדרום סודאן? | שיחה מקומית
 המדינה הצעירה, הוא סיפר שפגש את האיש, ששמו עממאל, וזהה אם אנחנו מכירים אותו. למרבה ההפתעה מדובר היה בלא אחר מאשר איש התקשורת לשעבר.

ממידע שהגיע לידינו רזן מסתובב בעיר הבירה של דרום סודאן לצידו של ישראל ז"ו, ובין היתר נכח בראיונות עבודה לחברה של ז"ו. למרות שהתפקיד המדויק של רזן, שסרב להתראיין לכתבה, לא ברור, לשיחה מקומית נודע כי בין היתר הוא נכח בפגישה בה ניסו לגייס לעבודה אדם המקורב לגרמים בכירים במדינה המזרח אפריקאית. אותו אדם טען כי ז"ו ידוע בג'ובה כמי שעוסק בענייני ביטחון. הוא סיפר כי עממאל רזן והאלוף במילואים ישראל ז"ו ניסו לגייס אותו כמתורגמן לחברה שלהם. לטענתו הוא סרב להצעה מכיוון שהבין כי החברה עוסקת בנושאים ביטחוניים, והוא מתנגד ברמה העקרונית למעורבות ופעילות מסוג זה בארצו.

רק כשבועיים לאחר פרסום הכתבה בחר ישראל ז"ו להגיב לטענות, ומסר שהחברה בבעלותו עוסקת בדרום סודאן אך ורק בפרויקט חקלאות, ושכל טענה אחרת מהווה לשון הרע. התגובה בהרחבה מובאת בסוף הכתבה.

בחישה ישראלית

דרום סודאן זכתה לעצמאות בשנת 2011, אולם השקט במדינה המסוכסכת נשמר רק למשך שנים ספורות. מאז 2013 מתנהל סכסוך אלים בין הממשלה לאופוזיציה על רקע אתני, כאשר מפעם לפעם עולות הלהבות, כפי שקרה רק לאחרונה. מעודיות שפורסמו בשנים האחרונות על המתרחש במדינה עולה כי צבא דרום סודאן מבצע פשיטות שיטתיות על כפרים המזוהים עם האופוזיציה, הכוללות בין היתר את הוצאת הגברים להורג, אינוס לידות ונשים ושריפתן בעודן בחיים. בשל התמשכות התופעות הללו החליטו בשנת 2015 ארצות הברית והאיחוד האירופי להטיל אמברגו משק על דרום סודאן.

ישראל, שפעלה לכליאת ולגירוש מבקשי המקלט מדרום סודאן בחזרה למולדתם השמועה מרגע ההכרזה על עצמאותה, לא מפסיקה לבחוש במדינה הצעירה. ביד אחת היא מגרשת, ובשנייה תומכת בכוחות רצחניים: בחודש יוני 2015 השתתפה משלחת מדרום סודאן בתערוכת נשק שנתיבת בישראל; הצבא הדרום סודאני עושה שימוש ברובים מסוג גליל מתוצרת ישראלית, שכלל הנראה הגיעו אליו דרך אוגנדה; ב-2012 דיווח עיתון סודאני על "רכבת אווירית" מישראל שמזרמה לדרום סודאן משלוחי נשק ובהם טילים; עוד פורסם כי ישראל מספקת לדרום סודאן ציוד לצורך מעקב אחר מתנגדי המשטר, וזה משמש להטיפה, עיניים ורצח של אזרחים על רקע פוליטי ואתני.

< סירוב המדינה לחשוף את הקשר עם רוצחי עמים הוא זילות השואה

Activestills.org

גירוש מבקשי מקלט מדרום סודאן, 2012 (אוח ז"ו / אקטיבסטילס)

רק לאחרונה, בנואמו בעצרת האו"ם, התגאה בנימין נתניהו ביחסים המתפתחים בין ישראל למדינות באפריקה. מערכת היחסים, כפי שתיאר ראש הממשלה, מבוססת על שיתופי פעולה "צבאיים וטכנולוגיים" – מילים מכובסות לתיאור סחר בנשק, אחד ממקורות ההכנסה החשובים ביותר של ישראל. מצד שני, נתניהו אמר בהרמת כוסית לכבוד השנה החדשה עם פעילי ליסוד כי "מציא את כל המסתננים הבלתי חוקיים כי הם לא חוקיים". לעובדה כי הנשק הישראלי משחק תפקיד מרכזי במלחמות שמייצרות את הפליטים הוא לא התייחס.

מה הקשר בין עממאל רזן, האלוף במיל" ישראל זיו והמשטר בדרום סודאן? | שיחה מקומית

ישראל כידוע תמכה בעבר בשלטונות אשר ביצעו רציחות-עם וכיום מנסה להסתיר קשר זה. אך לא מדובר רק באירועי עבר, כיום ישראל היא יוצאת-עם הנשק מספר שבע בעולם, ובפרט הייצוא הביטחוני ליבשת אפריקה זינק בשנים האחרונות. למרות תפקיד משמעותי זה בחימוש עשרות מדינות בעולם, ישראל מפרבת לאשרר את אמת הפיקוח על הסחר בנשק האוסרת על העברת נשק לגופים המבצעים הפרות חמורות של אמת לנב"ה.

לאחרונה הסלימו הקרבות במלחמת האזרחים בדרום סודאן וגבו מאות קורבנות, אך בניגוד לחשם שנוצר מלחמה זו ממשיכה כל הזמן. מאז נחתם הסכם הפיס באוגוסט 2015 לא קוימה הפסקת האש, ושום סעיף בהסכם לא יושם.

שיתוף הפעולה הביטחוני בין ישראל למדינות באפריקה מתבצע בפועל על ידי חברות ביטחוניות ישראליות אותן מנהלים לרוב אנשי צבא בכירים לשעבר. מדובר לכאורה בחברות המוגדרות כפרטיות, אולם חשבו להבין שהחברות האלו לא מייצרות נשק, אלא מוכרות נשק ומערכות שיוצר בהן בתעשיות הביטחוניות וגזרות בדרך קופון שמן.

היסטוריה של הסתבכויות

על פי פרסומים בכלי התקשורת, בשנים האחרונות פועלת בדרום סודאן גם חברת "גלובל סי.אס.טי" המספקת ייעוץ ביטחוני ואימונים צבאיים לכוחות ביטחון במדינות שונות בעולם. החברה נמצאת בבעלותו של אלוף במיל" ישראל זיו, ששירת בתפקידו האחרון בצה"ל כראש אגף מבצעים. עוד שותף בכיר בחברה הוא מפקד מג"ב ומשטרת תל אביב לשעבר דוד צור, אשר כיהן גם כחבר כנסת מטעם "התנועה". בעבר הסתבכה החברה בסחר ביטחוני בקולומביה, ופורסמו ידיעות כי זיו מדרך את הצבא הקולומביאני בשיטות לחימה בארגוני גרילה. זיו היה מעורב בעסקי ביטחון גם בפנמה, גיאורגיה, פרו ומדינות נוספות. לפי מסמכי וויקיליקס ארה"ב עוקבת אחר פעילותו, וסיכלה עסקת ענק של החברה עם ממשלת פנמה.

עממאל רזן (נתי שוחס/פלאלש90)

לעממאל רזן זיו היסטוריה משותפת ארוכה. הם הכירו במהלך מלחמת לבנון הראשונה כשזיו היה מפקד סיירת צנחנים ורזן כתב "במחנה". ב-2008 רזן נסע בתוקף תפקידו כעיתונאי לסקר את פעילותו הביטחונית של זיו בקולומביה, וכך הוא כתב במגזין בלייזר מבית ידיעות אחרונות: "בחודש שעבר פגשתי את רביסון זילברשטיין, שהיום הוא האלוף במילואים ישראל זיו, במבנה מכוער שהזכיר לי בית הבראה של קופת חולים משנות ה-60. זה היה בית ההארכה של קציני צבא קולומביה, וזו היה שם בשיחת עבודה עם הגנרל חוזה לאון פאדייה, רמטכ"ל צבא קולומביה".

בהמשך הכתבה מוסיף רזן גם תיאורי אווירה: "עוד מקומית, גם היא בעלת תחת לא רע, נכנסת לחדר הירוק ומתנבדת בשאיפה מהצ'לום. כמה דקות אחר כך אנהנו שמים לב שהיא מסתודדת בספרדית מחויכת עם חברתה, הלא היא תחת המקורית". לא מסוג הדברים שמכרים בהם מול כיתת יורים, אבל גם כן פרזזה מקולומביה.

על פי מסמכי וויקיליקס שהודלפו משגרירות ארה"ב בפנמה בשנים הללו עסקיו של זיו בקולומביה לא עלו יפה. שיתוף הפעולה שלו עם הצבא הקולומביאני הוגדר כ"אסוף" על ידי מפכ"ל המשטרה הקולומביאנית אוסקר גרנחו. לטענת הקולומביאנים פעולות החברה נועדו יותר למכור נשק ישראלי מאשר לתרום לקולומביה (הכוונה בכך היא ככל הנראה ניסיון למכירת נשק מתוצרת חברת "אלביט" אשר מהזיקה בנתח משמעותי מקבוצת "MIKAL" לה שייכת "גלובל"). ממשלת קולומביה שיתפה מידע זה עם מדינות לטינו-אמריקאיות אחרות, וניסיונות החברה לפעול בפנמה נתקלו בקשיים גם הם. הממשל הפנמי ביקש להשתמש בשיחתי החברה לאחר שאנשי צבא אמריקאים סירבו להשתתף בציתות ליריביהם הפוליטיים, אך בסוף התרצו ולא השתמשו בשיחתי של זיו.

בשנת 2009 זכתה "גלובל" בחוזה בן עשרה מיליון דולר בפרו, לאחר שחברה ישראלית אחרת, "ארמז", משכה את הצעתה לממשלת פרו, למרות שהיתה זולה בהרבה. על פי פרסומים בכלי תקשורת משיכת ההצעה הגיעה לאחר שממשלת פרו פנתה לשר ליברמן בבקשה להתייעץ ביאיו חברה כדאי לבחור. באוגוסט האחרון הסתיים משפט שחיתות שהתנהל נגד קציני הצבא שחתמו על ההסכם. בתום המשפט הקצינים אמנם זוכו אך הוכח כי מסמכים מזויפים נחתמו בעסקה זו, שכלל לא ברור במה תרמה למלחמה של פרו באנשי ה"הדרך הזנהרת" בנהר האפירמק. התביעה הפרואנית מתכוונת לערער על גזר הדין.

בשנים האחרונות פועלת החברה של זיו יותר ויותר ביבשת אפריקה. ב-2009 זיו חתם על חוזה אספקת נשק והקמת משמר מיוחד עם נשיא גינאה, הדיקטטור מוסה דדיס קמרה, שתפס את השלטון במדינה בסוף שנת 2008. גם הפעילות הזו עוררה בעבר מחלוקת. לפי הפרסום "גלובל" זכתה בחוזה בעזרתו של סוחר יהלומים בשם ויקטור קיין, אשר נעצר ב-2013 בשל חשד להשתתפותו במסיון הפיכה. על פעילות זאת ובשל ההסכם עם הדיקטטור קמרה, למרות שלא היה בידה אישור רשמי לכך ממשרד הביטחון, פורסם כי "גלובל" מקנסה, אך קנס זה בוטל בסופו של דבר.

על פי פרסומים בתקשורת, שר החוץ לשעבר שלמה בן עמי, לו קשרים רבים עם החברה כפי שפורסם ב"הארץ", ניסה להפעיל לחץ, מטעם החברה, על משרד החוץ להסיר את הסנקציות על גינאה ללא הצלחה. הוא המשיך להפעיל לחץ, גם לאחר הטבה של 157 אזרחים באיטליה בקונאקרי.

< כך הצבא מכניס לשימוש אמצעי לחימה שחיילים לא התאמנו עליהם

האלוף במילואים ישראל זיו, נשיא חברת "גלובל ס.א.ס.י" המספקת ייעוץ ביטחוני ואימונים צבאיים במדינות שונות בעולם (מרים אלסטור/פלאש90)

על פי אנשי החברה הפועלים כיום בדרום סודאן עיסוקם הוא בפרויקטים של חקלאות ותשתיות במדינה השסועה, ואכן הסכם כזה נחתם לאחרונה. גם בתגובה לכתבה זו טוען זיו כי כל עיסוקו בדרום סודאן, עם זאת עו"ד מק הסביר לשיחה מקומית כי "לפי דיווחים שקיבלתי מפעילי זכויות אדם הנמצאים בדרום סודאן, חלק מהמקומות בהם נטען שמתבצעים הפרויקטים החקלאיים של זיו הם אזורי מלחמה. נתונים אלה יחד עם הסודיות שבה פועלת החברה של זיו, מטילים סימן שאלה על טיב פעילות שם".

שוחחנו גם עם עובד בכיר לשעבר בחברת "גלובל" של זיו. העובד אישר כי עממאל רזן נמצא בקשרים עם החברה וכי שמע על חוזה עליו חתמה לאחרונה החברה. העובד הוסיף על הסכם סודיות ולכן נמנע מלמסור פרטים מספיקים. חשוב לציין שגם בגינאה ב-2009, במקביל להסכם הביטחוני, חתמה "גלובל" על הסכם "אזרחי" להתפלת מים. שיטה זו לא ייחודית רק ל"גלובל", כמוכן. כך למשל בשנת ה-90 חברת סנדליין, שנסדרה על ידי הקולונל הבריטי לשעבר טים ספייסר, מכרה נשק לסיירה לאונה למרות האמברגו. מאוחר יותר הקים אותו ספייסר חברה חדשה בשם "Aegis", שקיבלה חוזה עתק ביטחוני במדינה, בעיקר לאחר המלחמה, ובמקביל שיפצה שם בתי ספר וחילקה חיסונים לאוכלוסייה המקומית.

עוד מעניין לציין כי אחת השותפות של "גלובל" היא חברת "טרפיגורה" העוסקת בכריית משאבי טבע כגון מתכות ונפט באפריקה. טרפיגורה הסתבכה בעבר בחוץ השנהב כאשר גרמה למותם של 16 בני-אדם בשל השלכת פסולת רעילה, וכן בעסקת ייצוא נפט מעוררת מחלוקת בדרום סודאן.

בכתבה שפורסמה במאי האחרון באתר מאקו מצוטטים שניים מסוחריו הנשק עם דרום סודאן, בעילום שם כמוכן. סוחר הנשק א' מספר: "בגדול מוכרים לדרום סודאן הכל, אנחנו מדברים על רובי סער, מקלעים וכדורים. גם טילים ומערכות מתקדמות. המגבלה היחידה זה הכסף. אם הייתה אפשרות היו מוכרים להם גם F-16 וטנק מרכבה, אבל יש דברים שהם לא יכולים לשלם עליהם".

מה הקשר בין עמטאל רוזן, האלוף במיל ישראל זיו והמשטר בדרום סודאן? | שיחה מקומית
סוחר הנשק השני, המכונה ד', מרחיב ומגלה את אחת הסיבות, חוץ מתאונות בצע, לשיתוף הפעולה הישראלי עם דרום סודאן: "לנו הישראליים יש אינטרס של ממש להשקיע במדינה הזו, וכרגע הנשק זה הכיוון העיקרי. זה עוד מדינה שתהיה לטובתנו במוסדות האו"ם, מדינה שמכניסה דולרים לקופת המדינה, מדינה שהיא בעלת ברית. זה משהו נדיר בעולם שלנו".

למרות נסיגות מרובים לקבל את התייחסותם, חברת גלובל CST וישראל זיו לא מסרו תגובה עד מועד פרסום הכתבה. לאחר הפרסום פנה אלינו זיו באמצעות עורך דינו, משה כאהן, ודרש שנסיר את הכתבה במלואה, ולא יגיש נגדנו תביעה בגין לשון הרע. איום זה עדיין תלוי ועומד. לאחר התכתבות קצרה, ומבלי להסיר את היום, מסר ע"ד כאהן את התגובה הבאה לפרסום:

" מר ישראל זיו מתנגד לשיריבוט שמו והרובוט שמה של הכוזה שבבעלותו, חברת גלובל, לכתבה באינטרנט העוסקת בביקורת על פעילות ביטחונית של חברות ישראליות בדרום סודן. מר זיו התכבד בבעלותו עושיקים אך ורק במוניטין הקלאסי רחב היקף בדרום סודן, ועל כן שיריבוט שמו לכתבה מתוך כוונה להציג כעושיקים בתיאום הביטחוני במדינה זו, תוך שימוש בכתבות עבר כזוגות שפורסמו באינטרנט לפני שנים, מתווה מניעת כשמי הסוד ועבירה על חוק איסור לשון הרע. הכוזה מכילה עובדות בלתי נכונות בעליל ומרסמת מכלי שניתנה למר זיו הדמיונות טאיתה להגיב עליה. מצטרף הדבר כי מחבר הכתבה, אשר מוטחטח מאחורי שם בדוי, לא טרח לבדוק את אמיתות הדברים בדרום מירסומה. מר ישראל זיו דורש כי הכתבה תוסר או למצער תתוקן כך ששמו ושם החברות שבבעלותו וכל קשר אליהן לא יאוזכר, שאם לא כן, יאלץ לשקול נקיטת אמצעים משפטיים כנגד כל המעורבים בדבר. באמרת אגב יצוין כי בכתבה מוזכר שם הכותב "זיון בראון", שאינו אלא שם בדוי, ותמוה הדבר שאחריכם מתוך די למרסום כתבות תחת שם בדוי."

יש לציין כי בניגוד לטענתיו של כאהן, על כתבה זו חתומים שני כתבים בשמם הגלוי, ולמר זיו ולחברת גלובל ניתנו הזדמנויות רבות להגיב לכתבה, באמצעות פניות במייל, טלפון והודעות טקסט.

עמטאל רוזן מסר כי הוא לא מדבר עם עיתונאים.

[בכתבה הונסו מספר עדכונים לאחר קבלת תגובתו של ישראל זיו, בתאריך 3.11.16]

< צפו: שוטרים התאמנו עם רימוני הלם בין אזרחים ברחובות ירושלים

בנוסף אולי תאהבו

הרפורמה בקצבת השירותים המיוחדים -

הבחירה בידכס: חג שבועות של חסד או של

שלושה בלופים בעד מסלולים נפרדים

התורה ניתנה גם ל, אישה חרדית. השנה

עצרים בהפגנה נגד שחיתות בפ"ת: "על כל

פעילה תעבור ניתוח לאחר ששוטרים שברו

בתמונת: שבוע של מאבק פלסטיני-יהודי

כשענדיה מרביצה בי פמיניזם ברמדאן אני

נספח מס' 2א: כתבת ערוץ 2 "הפרוייקט הישראלי
למען הרודן מסודן" מיום 2.12.2016 עמ' 44-46

הפרויקט הישראלי למען הרודן מסודן

חייליו של סילבה קיר, נשיא דרום סודן, משתמשים באזרחים כמק אנושי, מרעיבים אזרחים ואונסים נשים הנקרות בדרכם. אז מה גרם לשורת ישראלים בכירים - ביניהם אלוף בצה"ל לשעבר, עיתונאי ושגרירים לשעבר - להיחלץ לסייע לו לקמפיין לשיפור התדמית?

אפרת לנדור | חדשות 2 | 01:23:01 12/02/17

הישראלים שנחלצו לעזרתו של הרודן: לפי דוחות האו"ם, במלחמת האזרחים בדרום סודן נהרגו עד כה מיליון בני אדם. חייליו של הנשיא, סילבה קיר, משתמשים באזרחים כמק אנושי, מרעיבים את האוכלוסייה ואונסים נשים הנקרות בדרכם. אלא שכל זה לא מפריע לשורת ישראלים בכירים למפק לאותו רודן ייעוץ תדמית.

לעיתונאים מספיק ולשליחות הספורט שלכם - חילצו לחדשות 2 בלונדון

בעשר השנים שעבר מאז שחררת, האלוף (במיל') ישראל' זו הקים את חברת "גמבל CST" שמספקת ייעוץ ביטחוני ואימונים צבאיים באמריקה הלטינית ובאפריקה. בדרום סודן, לשעבר, הוא מעורב רק במרוקטים הקלאיים.

אלא שהחבר של זו נשיא האזור הוא נראה עמוק בהרבה ממה שהוא נטען. בתמונה אחת הוא נראה יחד עם שרי התקלאות והביטחון של דרום סודן, וגם עם העיתונאי לשעבר עמנואל רודן שמסתייר את פניו.

גם רודן נטען שהוא עסק עם רוק בתקלאות ולא ביעוץ תדמיתי לנשיא. "ישראל (זו) עסק באלוף ואחד דברים שחלק מהם אני יודע וחלק אני לא יודע הוא קשר אליהם", הכחיש רודן. "אני עשיתי בדרום סודן דבר אחד: פיתח עסקי של פרויקט הקלאיים".

אלא שמהחלי השיחות שהגיעו לידי חדשות 2 שלה כי השניים עסקו בקמפיין שאמור להלבין את הנשיא קיר ולבצר את שליטתו, יחד עם שורת דיפלומטים ישראלים בכירים, ובהם גם שגריר ישראל לשעבר באו"ם רון כחשאר וגם הקונסול הכללי בני יורק אלון פנקס.

בישורת שפיהל בבית קפה במרכז הארץ לפני כמה יודשים הם ניהלו טיעור מוחין. כנס לנבט אמטורגית המברר שתוספק לנשיא דרום סודן תדמית אחרת, נקיה יותר.

כך לדוגמא, משעו רודן אמור לעיתו כי "צריך להגדיר מה המטרה. מדובר במטרה שהחילים שלו אונסים חילות או"ם. ככה השלב השפס את זה". בהקלטה אחרת משעו השגריר לשעבר פרושאור אמר: "אני רוצה לשכנע אותו להגיע לאו"ם שיופיע שם. כל מה שצריך זה ימיים בני יורק ועשה ויברח". שיופיע בעצרת הכללית ויתן טאום טאום אישי אמריקאי. בתניסה שלו זה אמר אפילו להביא אתו מיטרי שאנסו אותו שתעמור איתו".

למרות הכחשתו לגבי קשריו עם הנשיא, מהתמלילים עולה תמונה אחרת לגמרי. "אני מכיר את נשיא דרום סודן", אמור האלוף במיל' ישראל' זו. "יש לי עליו לא מעט שעות במילה אחת הוא פחדן. בשתי מילים הוא פחדן ענק. בהחלט שונה להביא איזשהי תמונת ושמא יופיע איתה על המה".

45

חדשות 2 - הפרויקט הישראלי למען הרוח סוון

כסיוור תוחח שהם עושים בבית קפה במרכז הארץ לפני כמה חודשים, הם מבינים שלשאלת "סתם" אישה שמוססה זה מעט מדי. "עריך לעשות בשבועיים האחרונים: איזשהו מעשה ענק שאני אפשר להתעלם ממנו ועם זה לבוא לשישיהם", מייק רוזן. "אם מנסה לחשוב למה לא לפטר את הרמטכ"ל ולהאשים אותו במעשים. התקשורת לא יכולה להתעלם במצב כזה". פרזשאר, מייקרו, מגדיל לעשות ומזיע להאשים את התרבות המטבית של המקום במקרי האונס.

ישראל ז" מטר בתגובה: "הברת גלובל עוסקת ביישוע אסטרטגי ובביצוע פרויקטים של פיתוח והשתתפות, במקומות שונים בעולם. בעקבות חמישה הסכם השלום בסיום מלחמת האזרחים בדרום סוון והקמת ממשלת קואליציה השלום במדינה, החלה הברת גלובל, בתחילת 2016, את פעילותה כפיתוח החקלאות המקומית. ייצור מזון ופיתוח תשתיות אזרחיות. במסגרת זאת, פותחה החברה כאתר, ומקום מאד מודרני. ברחבי המדינה, החברה מעסיקה מומחי חקלאות מהשורה הראשונה, אשר עוסקים בהכשרות וביעור הקלאי אינטרסטי. בשיתוף עם הקהילות המקומיות, פרויקט שמעסיק אלפי עובדים ומספק מזון לשלחנם של אנלוליות רבות ברחבי המדינה.

"הפרויקט זכה להכרה ולשבחים רבים ממשרד החקלאות המקומי. מהתשובים ומקורמים בינלאומיים, מכל הארץ. מודעת שכמות פס ע"מ להעתיק את הפעילות גם אלהם. בעקבות עליות בעיית האלימות במדינה לסדר היום של הארץ לאחר פרוץ אלימות סוף בעולי האחרון, נדחפה הברתם ליישוע לממשלת דרום סוון בתגובה עם מסודות הארץ. לאחר כך התיישבה החברה עם מספר אמנים בעלי פסיון בינלאומי.

"באשר לדברים שמוחמטים לכאורה, בטענה למו ישראל ז" ולחלק מהחוגים שעמם התיישבה החברה: הייעוע שפיתח היה נקודתי וממלא האמירה כאילו יש 'פרויקט סוון' או בכלל 'פרויקט' היא חסרת שחר, הדברים המתמללים, המובאים לכאורה בשם אורמס, משקפים אולי במקרה הטוב, הגויים שמתרוקן לחלל האוויר. במיחה לא פרומילית בבית קפה, בדור לט שמי שהביאם לכתבה, ידוע בעצמם שאינם משקפים דבר. מעור הדבר שעורמס הכתבה לא הבינם זאת ניסו להציג זאת כמשהו מדורה ואף לפרויקט".

"למותר לציין שרעיונות אלה לכאורה, חלקם נוגעים להופעת הנשיא בא"ם, הינם דיבורים בעלמם ששועלם לא תובא לדיעת שום קורם במדינה, וממילא גם לא תמומשו בשום מסגרת. לתיסוב ידועתם אבד, הנשיא לא נסע לארץ וגם לא התכוון לנסוע לשם. כך שהתיסיון לצייר סאן כוונות מפמולולוכיות, או פסיון לחלבין מישוה מרחק מהמצטא.

"חשוב לזכור כי הברתם שוללת לחלוטין כל פעילות אימיה והיא מגנה זאת בכל פה, אם מצרים על כך שלא נעמסם להזמנתם לבוא ולראות בזו עיניכם את הפעילות המפורסמת של החברה בדרום סוון, הזמנה עדיין עומדת בעינה".

רוזן פרזשאר מטר בתגובה: "האיחוד האיחופי, ארצות הברית והארץ משקיעים מיליארדים כדי לייצב את המצב וההספטיטרי והביטחוני במדינה וכדי לונעם השתלכות של האסלאם הקיצוני. במסגרת שירותי הייעוע המודיעי שאני מעניק, התבקשתי להעניק שירות זה גם עבור דרום סוון. הייעוע שהענקתי נוע אך ורק ליחסי החוץ של דרום סוון, וזכר לי כי מיהותם לי כל כוונה אחרת".

עמטאל רוזן מטר בתגובה: "לא הייתי חלק מהפרויקט הפוליטי בדרום סוון. הבקור האחרון שלי במדינה היה חודש לפני שהפרויקט החל, וכלי כל קשר אולי, וסיימתי את עבודתי בחברה שבועיים לאחר שהחל. לא פגשתי משלם את הנשיא או אמנים בשם זה. נסחתי במשרדי החברה בישראל בפגישה או שתיים שבהם הוא הזכיר והבנתי את דעתו, כפי שהנחתי להביע דעה בנושאים רבים אחרים. סירבתי להצעה לגבול את הפרויקט, וכאמור לא היה לי כל תפקיד בו".

מה דעתך?

- א. מעצבן
- ב. עצוב
- ג. מניתי
- ד. משעמם

מצאתם טעות בכתבה? ספרו לנו באתר

תפנית אלון מנעם דרום סוון עמטאל רוזן רוזן פרזשאר

זוג שני ב- 50% הנחה על כל האתר! לקניה <

WeShoes
דלת ספרות וספרים ומועדון הספרים

מצא כתבה זו ב: http://www.mako.co.il/news-world/international-q4_2016/Article-b33e2a79131c851004.htm
כל הזכויות שמורות ל- www.mako.co.il

נספח מס' 2ב: תקליטור ועליו הכתבה ששודרה
בחדשות ערוץ 2 מיום 2.12.206 עמ' 47

נספח מס' 3: תקליטור ועליו הראיון של התובע בגלי
צה"ל מיום 8.12.2016 עמ' 49